

P. G. N. PARNISETTI T. J.

P. B. SPÁČIL T. J.

CHCEŠ BÝTI DOKONALÝ?

ROZPRAVY

O APOŠTOLSKÉM POVOLÁNÍ

V TOVARYŠTVU

JEŽÍŠOVĚ

V P R A Z E L. P. 1 9 2 3

IMPRIMI POTEST.

Pragae, die 5. Novembris 1922.

**Leop. Škarek T. J.
Praep. V. Prov. Čechosl.**

IMPRIMATUR.

No. 14332

Pragae, die 6. Novembris 1922

**† Antonius Podlaha,
Episc. Paphien., vic. gen.**

PRVNÍ DÍL

ŘEHOLNÍ POVOLÁNÍ K TOVARYŠSTVU JEŽÍŠOVU.

1. *Důležitá otázka.*

„Je to po prvé, co k vám přicházím, důstojný pane, ale přítel můj, který vás zná, mi dodal myslí, a tak jsem přemohl bázeň a přicházím k vám o radu, která by mi zjednala klid v duši.“

„Udělal jsi velmi dobře, milý příteli; mluv jenom se vsí důvěrou a neboj se, že mne budeš obtěžovati; naopak, ujišťuji tě, že mi vždy bývá radostí mluvit s mladými lidmi a pomáhati jim v jich obtížích. Řekni mi tedy, co tě trápí?“

„Už od několika měsíců se mi vtírá stále jistá otázka v mysl a velice mne trápí.“

„A čeho se týče tato otázka?“

„Mé budoucnosti. Hleďte, důstojný pane: je mi 16 let, jsem v šesté třídě gymnasijní; a tu stále přemýšlím, jaké povolání si zvoliti... Přemýšlím znovu a znovu, a protože nemohu a nemohu nabýti jistoty, trápí mne to velice...“

„Ale když tak přemýšlíš, netane ti na mysli, aspoň všeobecně, nějaký stav určitý, ke kterému by ses zvláště hodil?“

„Ovšem že tane. Mému otci by se líbilo, kdybych

se stal obchodníkem, jako on; ale řekl mi, že mi ponechává úplnou volnost. Je mi sice líto, že se nemohu v té věci zachovati po přání otcově, ale mám veliký odpor proti takovému stavu; povolání kupecké zdá se mi příliš pozemským. Více by se mi líbilo lékařství, zvláště že bych pak mohl působiti mnoho dobrého pro jiné, a to také pro jejich duši. Upozorňoval bych totiž nemocné, aby přijali sv. svátosti. Zdá se mi, že každý člověk má povinnost bližnímu také na duši dobře činiti.“

„Velmi dobře, příteli. Vidím, že tvoje náklonnost k lékařství vyvěrá skutečně ze zásad víry, jimiž se má mladý člověk při volbě stavu na prvním místě řídit. Bůh je totiž náš Tvůrce a Pán, a my jsme tu na světě, abychom jemu sloužili, to jest všude a ve všem konali to, co se jemu líbí. A co je povolání, které si člověk volí? Jest to jen prostředek, cesta, jak sloužiti Pánu Bohu a zasloužiti si nebe. A Bohu sloužíme, když podle stavu svého a podle možnosti činíme dobře také bližnímu. Proto, dal-liš přednost stavu lékařskému před obchodním, můžeš býti zcela klidný, že jsi volil dobře — leda že by se tvé srdce neslo k ideálům vznešenějším a dokonalejším.“

„Zdali mám vyšší ideály, nevím. Než zdá se mi, že ani myšlenka na povolání lékařské mne zcela neuspokojuje.“

„A proč? Co tě vlastně zneklidňuje při myšlenkách na budoucnost?“

„Vyložím vám, důstojný pane, co se často v mém nitru opakuje a co asi dobře ukazuje stav mé duše. Jsem v katolickém spolku studujících středních škol, řízeném od jednoho kněze, a jsem také členem konference sv. Vincence, která tvoří odbor toho spolku. Se svým přítelem, žákem to jezuitského gymnasia, chodívám zpravidla navštěvovat chudé rodiny. Ten mluvívá s chudými o Kristu Pánu, těšívá je v jejich utrpeních, ptává se jejich dítek, zdali umějí modlitby a katechismus, povzbuzuje ku přijímání sv. svátostí; a já se ho snažím v tom napodobovati. Ale kdežto přítel odcházívá pak pln čistě radosti, já sice bývám také spokojen, ale přece ne tak docela. Zdá se mi, že jsem přece ještě málo vykonal, že Pán ode mne žádá něco více. — ‚Ale co je to, co bych měl činiti?‘ — tázávám se sám sebe. A neuměje si odpověděti, jsem stále jaksi neklidný.“

„A nepřišlo ti na mysl, že jsou ještě jiná povolání, v nichž lze vskutku mnohem více pro bližního činiti a zcela se službě jeho obětovati?“

„Rozumím, co míníte, důstojný pane. Ano, myslil jsem někdy také na povolání kněžské, ano i řeholní. Když jsem byl před několika měsíci na krásné přednášce, kterou jeden misionář z vašeho řádu měl o misijích v Číně, tu mi přišlo na mysl: Ach, kdybych také já mohl opustiti všecka nebezpečí tohoto světa a zcela se zasvětití Pánu!... Ale potlačil jsem takovou myšlenku, abych neklid duše

své ještě více nerozmnožoval; vím totiž, že pro něco takového nejsem.“

„Poslyš, milý příteli, vyložil jsi mi s důvěrou stav své duše. Odpovím ti nyní na tvoji otázku. Ale abych mohl odpovědět s úplnou jistotou, dám ti sám nejprve otázku poněkud důvěrnou.“

„Ó ano, otažte se důstojný pane, na cokoliv. Chci, abyste zcela jasně poznal moje nitro.“

„Jinoch tvého věku může i proti své vůli někdy uvidět nebo zaslechnout věci, které nezřízeně podráždí jeho obraznost, a tak vejít v pokušení potřísnit čistotu své duše. Nuže, milý příteli, jestliže snad na tebe něco podobného dolehlo, jak sis při tom počínal?“

„Řeknu vám všechno zcela upřímně, důstojný pane. Bohužel spřátelil jsem se přede dvěma roky o prázdninách se špatným studentem. Odporoval jsem nejprve jeho nečistým řečem, ale jenom chabě. Pak jsem počal sám s ním mluvit takové řeči a musil jsem se několikrát z těchto hříchů zpovídati! Ale Matka Boží mi vyprosila milost, že jsem najednou měl sílu, ještě před koncem prázdnin od svého druha se odtrhnouti; a od té doby myslím, že s milostí Boží jsem pevnější. Měl jsem někdy silná pokušení, ale modlitbou k Panně Marii vždy se mi je podařilo zahnat. Také svoje předsevzetí, že nebudu nikdy poslouchat špatných řečí a chodit do biografů, jsem dodržel. K děvčatům, která k nám přicházejí, se

chovám podle rady matčiny zdvořile, ale nemluví s nimi, než co je právě potřeba. A k tomu mi pomáhá moje důvěra k Panně Marii a sv. přijímání, ke kterému přistupujeme v našem katolickém spolku každou neděli a svátek a na první pátek v měsíci.“

„Věřu, máš vskutku co děkovati božskému Srdci Páně a Marii Panně za tak vzácnou milost. A nyní ti mohu zcela určitě odpověděti na tvoji otázku a dát ti radu, která ti zjedná úplný klid srdce.“

„Kéž by tomu tak bylo, důstojný pane!“

„Buď tím zcela jist, neboť je to Ježíš sám, který ve svatém evangeliu odpovídá na tvoji otázku.“

2. *Povolání řeholní.*

„Jednoho dne přistoupil k Pánu Ježíši jinoch, který pokleknuv pravil: ‚Mistře dobrý, co čině obdržím život věčný?‘ Odpověděl mu Ježíš: ‚Znáš přikázání Boží: cti otce i matku svou, nezabiješ, nesesmilníš, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví. Tedy zachovávej je.‘ — Jinoch řekl: ‚To všechno jsem zachovával od mladosti své. Co mi tedy ještě schází?‘ —

Co se ti zdá o tomto vypravování sv. evangelia? Není to vlastně tvůj případ? Tento jinoch, právě jako ty, snažil se zachovávat přikázání boží a činiti

dobře druhým podle svého stavu: ale přece nebyl v nitru svém spokojen, cítil, že mu cosi schází, že by měl konati něco lepšího, a rozhodl se zajíti k Pánu Ježíši a předložit mu otázku, která také je otázkou tvou: „Co mi ještě schází?“

Ježíš pohleděl naň se zalíbením a pravil: „Jedno jest, co ti schází: chceš-li býti dokonalý, jdi, prodej všecko, co máš, a rozdej chudým, a budeš míti poklad na nebi; pak přijdi a následuj mne.“

Ā nyní věz, drahý příteli, že také na tebe shlédli Ježíš pohledem nevýslovného zalíbení a lásky. Tvůj vnitřní nepokoj je vnuknutí Boží, je to hlas Páně, který ti praví, aby ses nespokojoval pouhým zachováváním přikázání Božích, ale zve tě, abys mu sloužil s větší dokonalostí a zachovával evangelické rady. Opakuje i tobě v podstatě táž slova, která řekl jinochovi v evangeliu: „Chceš-li býti dokonalý, opusť svět a staň se řeholníkem.“

„Jak, důstojný pane, já... já, že bych měl povolání řeholní?“

„Áno, právě ty máš jistě povolání k stavu řeholnímu.“

„Ale jsou přece určité podmínky pro povolání řeholní. Jak mohu býti jist, že je mám?“

„Víš, co je znamením povolání řeholního? Církev svatá to určitě vyjádřila v novém právu církevním (Codex iuris canonici, can. 538), že povolání ke sta-

vu řeholnímu záleží právě v tom, že někdo je pu-
zen čistým úmyslem (ut recta intentione moveatur),
aby opustil svět a stal se řeholníkem. Jestliže tedy,
jak vykládá sv. Alfons z Liguori, někdo, jako nyní
ty, je puzen čistým úmyslem, to jest chce tento stav
vyvolit proto na př., aby ušel nebezpečím světa,
aby spíše spasil duši svou, aby lépe sloužil Pánu
Bohu, může být jist, že je od Boha povolán ke sta-
vu řeholnímu. Rozumí se ovšem, jak se praví v tém-
že zákoně církevního práva, že, má-li být v skutku
připuštěn, nesmí mít nijaké zákonité překážky a
musí být schopen plnit povinnosti řeholního ži-
vota.“

3. Povolání k Tovarýšstvu Ježíšovu.

„Ach, důstojný pane, vaše slova jsou mi paprsky
potěšujícího světla a je mi, jako by mně veliká tí-
ha spadla se srdce. Ale chtěl bych odpověď ještě
určitější. Přiznávám nyní, že jsem už vykonal no-
venu k nejsvětějšímu Srdci Páně a k neposkvrněné
Matce Boží, prose o milost, abych se zbavil tohoto
stavu nejistoty, abych poznal vůli Boží a pak násle-
doval hlasu Božího stůj co stůj. Vidím nyní, že mám
náklonnost k stavu řeholnímu, ale bojím se, že ne-
mám potřebných vlastností k skutečnému řeholní-
mu životu.“

„Milý příteli, Pán Bůh buď pochválen za tuto roz-

hodnost, kterou ti vlil, abys ve všem plnil vůli Boží, a za všechno světlo a všechnu sílu, kterou ti už dal. Ale zcela správné, že chceš před konečným rozhodnutím nejprve poznati, zda-li máš pro řeholní stav potřebné vlastnosti. Abych ti pomohl v této úvaze, řekni mi: Když ti tak někdy napadla myšlenka, jak jsi už řekl, opustiti svět a obětovati se službě Boží, necítil jsi sněd nějakou náklonnost k nějakému určitému řádu?"

„Áno, cítil. Při myšlence na některé řády jsem sice cítil jakousi svatou závist a úctu k jejich stavu, ale při pohledu na jeden řád jsem měl vždy určitou touhu a náklonnost, avšak spojenou zároveň s hlubokou trpkostí.“*

„A který řád je to?"

„Důstojný pane, ani se to neodvažují říci: je to Tovaryšstvo Ježíšovo. — Ale, dovolíte-li, vyložím vám, co se mi onehdy přihodilo. Přišed do našeho katolického spolku naleznu v čítárně poslední číslo misijního časopisu a počnu jej, jako vždycky, hned čísti. Byly tam právě zajímavé zprávy o jezuitských misích v Číně, vypravování o některých na víru obrácených pohanech. Vtom vejdou dva druhové dovnitř, přiblíží se a ptají se: Co to tak pozorně čteš? A jeden z nich pohlédnuv na nadpis článku,

*Důkladnější poučení o jezuitěch podávají tyto spisy: P. Spáčil T. J.: *Jesuité*. Praha II. Ječná 2. — Dühr-Podlaha: *Bajky o jezuitěch*. Praha, V. Kotrba.

pravil šeptmo ke druhému: Tiše, nevyrušujme ho, on se připravuje, za tři měsíce bude už jesuitou. — Ze slušnosti jsem se usmál, ale v nitru jsem cítil tak silné pohnutí, že jsem se brzy nepozorovaně vzdálil, abych se neprozradil. Šel jsem do naší kongregační kaple a tam už jsem se nemohl zdržeti slz a vzlykání... Ach, důstojný pane, tu jsem cítil tak živě to, co cítím i nyní, že bych byl nejšťastnějším člověkem, kdybych se mohl státi řeholníkem, jesuitou, jako Vy, a tak se zcela věnovati službě Boží a působiti pro spásu duší. Ale je darmo na to mysliti!

„A proč darmo?“

„Jsou zde nepřekonatelné obtíže.“

„Nepřekonatelné? A jaké to jsou?“

„Slyšel jsem od profesora dějepisu, že jesuité přijímají jenom jinochy buď velmi nadané nebo z bohatých rodin. U nás nemáme sice nouze, ale nejsme bohati, a otec nemohl by řádu dáti mnoho peněz jako mé věno. A když myslím na svoje nadání a vidím, co všecko konají jesuité, vždycky mi přichází na mysl: Co pak by s tebou jesuité počali?“

„Poslyš, příteli, nemáš-li jiných překážek než tyto, pak buď jen kliden, nemáš proč se znepokojovali. Tvůj profesor dějepisu nečerpal asi svoje vědomosti o jesuitech z hodnověrných pramenů. Co se peněz týče, Tovaryšstvo Ježíšovo nežádá haléře ani při vstupu ani za noviciát. Co pak se nadání tý-

če, jestliže Pán Bůh posílá častěji do Tovaryšstva také jinochy neobyčejně nadané, budiž mu za to chvála. On je Pán a může ke své větší slávě řídit lidi podle své svaté vůle; ale ku přijetí stačí také prostřední nadání, jenom když je spojeno se zdravým úsudkem. Často právě s nadáním prostředním, ale ukázněným důkladnými studii, jaké se v Tovaryšstvu konají, lze více a lépe pracovat k spáse duší, než při nadání neobyčejném, ale neukázněném. Ostatně řekni mi, aspoň všeobecně, jak prospíváš ve studiích. Jaké známky míváš obyčejně?“

„Abych mluvil upřímně, z řečí mívám vždycky dobře nebo velmi dobře, ale z předmětů realních dobře nebo dostatečně; ano z matematiky dostatečnou myslím jsem dostal spíše jenom ze shovívavosti pana profesora. A k tomu víte, důstojný pane, že na státních školách, není tak nesnadno dostat dobrou, když někdo jen poněkud pilně studuje.“

„Budiž; ale pokud mohu souditi z tvých známek a z této naší rozmluvy, myslím, že vzhledem k nadání by nebylo obtíží, abys byl přijat.“

„A tedy?“

„Tedy vidíš, že těch dvou překážek, o kterých jsi mluvil, vpravdě není.“

„To poznávám, důstojný pane, a počínám míti naději.“

4. Podmínky přijetí.

„Mohl byste mi nyní, důstojný pane, laskavě říci podmínky přijetí do Tovaryšstva?“

„Církev svatá sama žádá ku přijetí do řádu tři podmínky (církevní zákonník, zák. 538):

a) aby uchazeč neměl nějaké zákonitě překážky, jako kdyby na př. musil živiti rodiče, měl spláceti dluhy a pod.,

b) aby byl puzen čistým úmyslem, o kterém jsme už mluvili,

c) aby byl s to plniti povinnosti života řeholního, čili měl potřebné vlastnosti duševní a tělesné.“

„A které vlastnosti vyžaduje Tovaryšstvo?“

„Jsou to tyto: zdraví tělesné, přiměřený věk t. j. ani příliš mladistvý ani příliš pokročilý (Pán Bůh ovšem někoho volá velmi brzy, jiného teprve v pozdějším věku), dále dobrá povaha a zdravý úsudek, dobré mravní chování a zbožnost; především však vůle úplně a bezpodmínečně se oddati službě Boží.“

„A myslíte, důstojný pane, že já mám všechny tyto vlastnosti a že by ze mne byl dobrý jesuita?“

„Dříve než ti to řeknu, odpověz i ty na jednu otázku. Zdá se ti, že máš pevnou vůli a upřímnou žádost s pomocí milosti Boží se přemáhati a dáti se vésti, napodobovati příklad božského Mistra, zvláště jeho poslušnost, pokoru, obětavost a lásku?“

„Důstojný pane, nevím, zdali se neklamu, ale zdá

se mi, že vskutku mám takovou vůli, anebo že aspoň mám touhu míti takovou rozhodnou vůli, abych se zcela odevzdal Pánu a ve všem se dal vésti.“

„Nuže, buď dobré myslí; neboť sám sv. Ignác praví, že postačí ku přijetí do Tovaryšstva míti aspoň takovou upřímnou žádost.“

„Ale zdali se mi také skutečně podaří státi se ctnostným jesuitou? Ptám se proto, že při vši své touze a náklonnosti mám mnoho samolásky a pýchy“.

„Máš-li dobrou vůli a chceš se vážně přemáhat, pak beze vši pochyby se ti podaří napravití tvoje chyby a dosáhnouti ctností a dokonalosti Tovaryšstvu vlastní. Zve-li někoho Kristus Dán k nějakému povolání, poskytuje mu také milostí potřebných, aby dosáhl svatosti jeho povolání přiměřené. A mocným prostředkem k tomu je v Tovaryšstvu celá duchovní výchova v řádě.“

5. *Výchova duchovní.*

„Není-li to snad tajemství, pak by mne, důstojný pane, velmi zajímalo poznati v jednotlivostech praktický způsob, kterým vede Tovaryšstvo k dokonalosti ty, kdož do něho vstoupili.“

„Není to nikterak tajemství, a rád ti všechno vysvětlím. — Když kandidát po přijetí přijde do noviciátu, není hned připuštěn ke společnému životu s ostatními novici, nýbrž po několik dní bydlí od-

děleně od nich pod vedením jednoho ze starších noviců, který se velmi případně nazývá „andělem strážným“. Tyto dni jsou přímá příprava na život řádový. Kandidát seznamuje se tu se vším, co náleží k Tovaryšstvu, s jeho duchem, životem a pravidly. Proto často v důvěrném hovoru mluví s P. novicmistrem, čte výtah z konstitucí řádových, samým sv. Ignácem pořízený, a pravidla Tovaryštva. Jeho „anděl strážný“ poučuje ho o způsobu, jak konati rozjímání, kteréžto je nejdůležitějším duchovním cvičením v Tovaryšstvu. Jiná cvičení, která hned s druhými počne konati, jsou: obcování mši sv., častější nebo i denní sv. přijímání, duchovní čtení, sv. růženec, zpytování svědomí. Vůbec pak snaží se, aby byl podle možnosti stále spojen s Pánem Bohem, konaje zvláště s čistým úmyslem, s láskou a bedlivě všecky denní práce podle způsobu v noviciátě obvyklého. V posledních třech dnech kandidatury (církv. zákoník, zák. 541) vykoná v duchovních cvičeních životní sv. zpověď, obdrží řeholní oděv a je uveden k novicům, kteří ho přijmou s bratrským objetím a nazývají ho nyní „carissimus“. V tak zv. asceteriu, t. j. místnosti, kde novicové konají svoje cvičení, kleknou všichni před oltáříkem a modlitbou zasvěťí Kristu Pánu a sv. jeho Matce, královně a matce Tovaryštva, nového poddaného a syna.“

„A jak dlouho trvá noviciát?“

„V Tovaryšstvu trvá dvě léta, která mají býti the-

oretickou i praktickou školou řeholní dokonalosti a přípravou na sv. sliby. Novic v celé této době nestará se o nic jiného než o vnitřní a vnější zdokonalení svého života, snaží se, aby pochopil a podle možnosti dosáhl ducha dokonalosti Tovaryšstvu vlastní, která záleží, jak už jsem řekl, v co nejnějnějším napodobování života Krista Pána, zvláště jeho poslušnosti, pokory, obětavé lásky. Toť cíl všech cvičení a zaměstnání v noviciátě, jako jsou: rozjímání, duchovní čtení, denní exhorty nebo přednášky novicmistroy o pravidlech řádových a sv. slibech, zpytování svědomí, pokořování atd. Zvláště však často rozmlouvá novic s novicmistrem, kterému odhaluje s dětinnou důvěrou celé nitro, vykládá mu svoje obtíže, svoje chyby, ctnosti, svaté tužby, aby tak od něho mohl býti veden, povzbuzován a udržován na cestě dokonalosti.“

„A jsou v noviciátě také zevnější kající skutky?“

„Nebudete-li činit pokání, zahynete“, praví Kristus Pán. A proto, jak by mohlo Tovaryšstvo dbáti spásy a dokonalosti své a bližního, nemělo-li by pokání? Tedy to, co se někdy říká, že jesuité nemají vnějších skutků kajících, že žijí dobře, bude jedna z bajek, jichž se už tolik o Tovaryšstvu vykládá?“

„Ze všech bajek, které se o jesuitech vykládají, lze tuto ještě nejsnáze omluviti, poněvadž má zdánlivě jakýsi základ a znáš přísloví: Zdání klame.

Sv. Ignác má na zřeteli cíl apoštolský a duševní i tělesnou práci, které od Tovaryšstva požadoval, nechtěl předpisovati svému řádu určité skutky kající, jako jsou na př. zvláštní posty, noční bdění, tvrdé lože a těžký hábit; a tak se zdá, že jesuité proti mnohým jiným řádům žijí spíše pohodlně. Ale pravda je, že i oni mají kající skutky, a to také zevnější a tělesné, ovšem ne všem společné a řeholí předepsané, nýbrž takové, jež každý sám s dorozuměním představeného a duchovního vůdce podle sil a prací svých na se běře. Hlavní však pokání, které sv. Ignác svým duchovním synům ukládá, je pokání vnitřní, záležející v podrobování vlastního úsudku, vlastní vůle a všech vášní. Srovnávání vlastního soudu se soudem představeného, umrtvování citů, které žádá častá změna představených, úřadů, míst a druhů, přesné zachovávání pravidel a denního pořádku, a to den co den až do konce života, jsou takovým pokáním, že někdy i slzy vynutí a zeslabují síly tělesné více než zevnější skutky kající.“

„Teď chápu, důstojný pane, že je mezi nimi tak málo kněží i bratří laiků, kteří by už v mladších letech neměli nějakých tělesných obtíží nebo neduhů.“

„Tedy aspoň poznáváš, že pokání u jesuitů neschází a že v jistém smyslu jejich pokání se může zváti cennějším, jsouc na venek skryto a proto též nebezpečí ješitnosti tak nevydáno.“

„Ale dovolte, důstojný pane, nepůsobí život v no-

viciátě, ve všech podrobnostech tak vyměřený, nepříznivě na nervy noviců, takže se jim musí zdát, jako by byli pod olověnou přilbicí?“

„Ó nikoli, příteli. Úkolem novicmistra jest bdíti, aby novic pracoval sice vytrvale, ale ve všem fortiter et suaviter, se svatou sladkostí a s náležitou umírněností, a varoval se všeho přepínání mysli a nervů; neboť duchovní pokrok není ovocem fysické námahy, nýbrž dílem milosti Boží, spojené s ochotným a dětinným spolupůsobením naším. Mimo to třeba věděti, že duchovní cvičení noviciátu jsou velmi moudře rozdělena na celý den a přerušována pracemi ručními, jako hotovením růženců, vázáním knih, zametáním, pomáháním v kuchyni. Nadto mají novicové časté procházky a denní rekreace, a tak s milostí Boží život v noviciátě nepřipadá novicovi nikterak jednotvárným a stísnujícím, nýbrž zakouší tu pravdu slov Kristových: Jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké. A proto všickni, kdož se s novici stýkají, diví se a vzdělávají se na svaté jich veselosti, která jasně prozrazuje jejich vnitřní klid a překypující milost, jež plní jich srdce.“

„Díky, důstojný pane. Zdá se mi, že jsem pochopil účel noviciátu a poznal nutnost úplné upřímnosti k P. novicmistrovi, aby novic byl správně veden na cestě dodonosti.“

„Velmi dobře; a právě to bylo jedno ze zvlášť-

ních předsevzetí, které si učinil sv. Stanislav Kostka, vzor a patron noviců.“

„A která to byla předsevzetí?“

„Sv. Stanislav si při počátku noviciátu nejenom učinil všeobecné předsevzetí: „Chci se státi svatým“, nýbrž umínil si ještě zvláště: 1. V každé potřebě a obtíži se utíkat k Ježíši v nejsv. Svátosti a k své nebeské Matce. 2. Odhalovati ve vší upřímnosti svoje nitro P. novicmistřovi a představeným a dáti se od nich vésti. 3. Neodepřítí Pánu Bohu nijaké oběti, zachovávat i sebe menší pravidla a konati ve všem, co se jemu líbí. — Lze si mysliti, jak novic, který podle příkladu sv. Stanislava taková předsevzetí učinil a je pln, bude prospívati den co den v čistotě srdce a ve cvičbě ctností, a tak bude připraven, aby složil na konec dvouletého noviciátu ustavičné sliby chudoby, čistoty a poslušnosti.“

6. *Výchova vědecká.*

„Možno v noviciátě, důstojný pane, také studovati?“

„To ne; celá dvě léta noviciátu jsou věnována theoretickému a praktickému studiu vlastní dokonalosti, jak jsem ti vyložil. A dvě léta sotva stačí na to, aby kdo byl „mrtev světu a žil samému Ježíši Ukřižovanému.“ Ale výchova intelektuální se přece nezanedbává zcela. I v noviciátě se cvičí rozum a

poznání, aby se stalo vážným, ukázněným, reflektujícím.“

„A jakým způsobem?“

„Nejprve tím, že se koná v noviciátě každý den buď konference nebo exhorta o pravidlech anebo nějakém předmětě duchovního života. Po konferenci novicmistrově opakují novicové krátce, co byli slyšeli, a zapomněli-li některý něco nebo rozuměli-li tomu špatně, druzí mu pomáhají a ho opravují, a pak si každý napíše výtah. Někdy pak přednáší nebo opakuje jeden z noviců před druhými probrou látku a novicmistr opravuje, doplňuje, odpovídá na námítky. — I při rozjímání, které třeba připravit, a po němž čtvrt hodiny dlužno se zpytovat, jak bylo vykonáno, cvičí novic paměť a rozum. Každý den je určitý čas věnován t. zv. cvičení paměti neboli memorování, a často musí novic konati po krátké přípravě malou promluvu nebo katechesi, aby si navykl mluvit veřejně a beze strachu.“

„To se mi zdá výborným cvičením a chápu nyní, jak to, že jesuité často už před svěcením na kněžství s takovou snadností mívají nějakou promluvu a dovedou veřejně vystoupiti. Ale jaká jsou vlastní studia řádu a jak dlouho trvají?“

„Po gymnasijských studiích - kteří vstoupili před maturitou, musí je v řadě doplniti — mají tři léta filosofie, po nichž následuje nějaký rok prefektury nebo vyučování na ústavech Tovaryšstva. Pak při-

jdou čtyři léta theologie; po třetím roku bohosloví je svěcení na kněžství. Ve filosofii a theologii mimo vlastní filosofii a dogmatické bohosloví je ještě několik jiných předmětů pomocných, na př. biologie a j. Někteří bývají po skončeném bohosloví poslání ještě na zvláštní studia další. Ale při všem tom třeba brát zřetel na to, co sv. Ignác předpisuje, že řeholník co do předmětu, způsobu, času svých studií, jakož vůbec všech zaměstnání musí vždy hleděti jen na větší čest a slávu Boží a zcela se podříditi vůli svých představených, stojících na místě Božím.“

„A co, když někdo vstoupí do Tovaryšstva jako kněz, musí také konati všecka tato dlouhá studia?“

„Kněží se zpravidla po prvním roku noviciátu posílávají do filosofie a pak do theologie, takže celkem asi čtyři léta doplňují a zdokonalují svoje studia.“

„A což když někdo konal studia na střední škole, kde není latiny, může býti přijat do Tovaryšstva?“

„Má-li povolání a schopnosti, může; ale musí napřed doplniti svoje studia, nebo je-li už starší, přiučí se nejprve aspoň tolik latině, aby mohl rozuměti přednáškám v noviciátě, a dokoná potom studia gymnasiální.“

7. Apoštolát před kněžstvem.

„Račte mi ještě, důstojný pane, laskavě vyložití, které práce apoštolské koná Tovaryšstvo?“

„Jsou to všechny způsoby duchovní práce, jimiž účelu Tovaryšstva lze dosáhnouti. A ten jest, jak jsi už vyrozuměl, s milostí Boží a se vší horlivostí hájit a rozšiřovat víru, pracovat o spáse a zdokonalování duší, a to v kterémkoli díle světa, ať je to mezi nevěřícími, kacíři, rozkolníky nebo katolíky. — Ale abych mluvil určitěji, vlastní práce Tovaryšstva jsou: katechisovati, dávat duchovní cvičení podle návodu sv. Ignáce všem stavům, společně nebo soukromě, konati misle pro lid, kázati, zpovídati, vychovávat mládež v kolejích, řídit mariánské družiny a jiné náboženské spolky. Při tom všem zvláště mají vésti k lásce a poslušnosti k sv. církvi a apoštolské Stolicí a šfíti úctu božského Srdce Páně, neposkvrněné Panny Marie a sv. Josefa. Dále psátí a rozšiřovati dobré knihy a časopisy, navštěvovati nemocné a vězně atd. Ve všech pak pracích má se Tovaryšstvo řídití velemoudrým pravidlem sv. Otce Ignáce, podle něhož třeba těm pracím dávatí přednost, kde jest naděje, že bude větší čest a sláva Boží a dobro všeobecnější.“

„Mám vskutku velikou radost, důstojný pane, z takových širokých a zároveň rozmanitých oborů působnosti Tovaryšstva. Jak je to překrásné moci

tolik pracovati a obětovati se pro Krista, který se celý obětoval za nás! Ale právě proto zdá se mi, že tomu, který vstupuje do Tovaryšstva, musí býti velmi bolestná myšlenka, že je mu třeba čekati mnoho let než bude moci apoštolsky působiti pro spásu duší.“

„A což, když ti řeknu, že obětavý jinoch, který vstoupí do Tovaryšstva, už od prvního dne vlastně počíná apoštolskou činností a může zachrániti mnoho duší?“

„Opravdu? ... a jak to?“

„Hned ti to povím. Přemýšlels někdy o tom, jak Kristus Pán pracoval o spásu duší? Jistě nejen v poslední tři léta svého života a nejenom kázáním a odpouštěním hříchů, ale, jak čteme ve sv. evangeliu, po celý svůj život byl činný apoštolsky svým příkladem, důvěrnými rozmluvami soukromými, modlitbou, utrpením a sebeobětováním.

A tak scholastikové v Tovaryšstvu nejenom se připravují na budoucí apoštolát, ale jsou už skutečně apoštolsky činní podobným způsobem, jako Kristus Pán. Mají působiti na spásu duší, abych uvedl slova sv. Ignáce samého:

1. nejprve dobrým příkladem ve všech ctnostech křesťanských, aby dobrými skutky více ještě než slovy vzdělávali ty, s nimiž jednají;

2. dále svatými tužbami, modlitbami

konanými před tváří Boží za celou církev, zvláště za ty, kteří mají veliký vliv, a kteří mohou buď velmi prospěti nebo velmi uškoditi slávě Boží a spáse duší; za zemřelé a živé přátele a dobrodince, na jichž pomoc čekají oni sami nebo jiní členové Tovaryšstva: aby Pán Bůh všecky uzpůsobil k přijetí milostí prostřednictvím tohoto nejmenšího Tovaryšstva;

3. vyučováním katechismu, vyučováním a prefekturou ve výchovných ústavech Tovaryšstva;

4. snažíce se soukromě zbožnými důvody bližního přivésti k lepšímu životu a radou i napomínáním ho povzbuzovati k dobrým skutkům;

5. konečně svými oběťmi a kajícími skutky.

K tomu ještě uvaž, že studium samo se všemi obtížemi a trpkostmi je už vlastně dílem apoštolské horlivosti, poněvadž má zcela a výlučně cílem spásu duší, jak sv. Ignác praví: „Naši scholastické snažte se míti čistý úmysl ve studiích, nic jiného v nich nehledajíce než slávu Boží a záchranu duší; neboť k tomu cíli směřují studia Tovaryšstva.

Velmi důležitá a potěšitelná je také tato myšlen-

ka : poněvadž cílem celého těla Továryšstva je spása duší, následuje z toho, že i všichni údové tohoto těla, kněží i nekneží, přispívají k tomuto cíli, ať jest jejich zaměstnání jakékoli. A tak jako k spáse duší působí nejvyšší představení, provinciál a generál, ačkoli zpravidla nemohou ani kázati ani zpovídati pro množství prací svého úřadu, tak pracují o spáse duší i scholastici, třebaže nezpovídají a nekáží. — A proto, jak vykládá sv. Ignác a potvrzují buly papežské, mají scholastikové nejenom zásluhy svých vlastních prací v studiích, nýbrž jsou účastni všech zásluh, které si Továryšstvo získává misíemi, kázáním, zpovídáním atd., a požívají všech duchovních výsad a odpustků, které apoštolská Stolice udělila kněžím Továryšstva.“

„Nikdy jsem si nemyslel, důstojný pane, že v Továryšstvu každý tak snadným způsobem může takovou měrou býti apoštolsky činný.“

„Děkuj tedy Bohu, že jsi poznal tuto tak důležitou pravdu. A abych ji ještě doplnil a lépe osvětlil, přidávám, že scholastik způsoby svrchu vytčenými, t. j. duchovními rozmluvami, příkladem, modlitbou může přímo vykonávati apoštolát, ze všech nejdůležitější, nejzáslužnější a nejplodnější, t. j. apoštolát v samém řádě.“

„Jakým to způsobem, důstojný pane?“

„Jistě nahlížíš, že už to je dílo k veliké slávě Boží, činí-li se dobře duši obyčejného křesťana. Oč tedy

ještě je záslužnější a k větší slávě Boží, působí-li se na duši povolanou ku práci apoštolské, která tím plodněji bude pracovatí o spásu druhých, čím sama sebe více bude posvěcovatí. — A v řádě můžeme právě příkladem, modlitbou, duchovními rozmluvami prospívati duši svých spolubratří, kteří takovým způsobem od nás jsouce sílení a podporování stávají se stále schopnějšími ku práci pro spásu duší. A to je zajisté apoštolát skrytý sice a pokorný, ale dalekosáhlý, ustavičný, veleplodný a záslužný.“

8. Továryšstvo pod zvláštní ochranou B. Srdce Páně.

„K tomu ke všemu třeba přidati, že jesuita má pro milosrdenství nejsv. Srdce Ježíšova zvláštní důvod, aby doufal, že jeho práce budou míti účinky více než obyčejné.“

„Zvláštní důvod?“

„Tak jest. Jest to výslovné příslibení, které Ježíš učinil, když prostřednictvím sv. Marie Markéty Alacoque svěřil Továryšstvu úkol rozšiřovati úctu ke svému božskému Srdci.“

„A jak zní to příslibení?“

„Na svátek Navštívení P. Marie 1688 zjevil se Pán Ježíš sv. Marketě Marii Alacoque, ukazuje jí své svaté Srdce uprostřed plápolajících plamenů. Touž dobou zjevila se zároveň svatému Františku Sale-

skému a ctih. P. Klaudiovi de la Colombière blah. Panna Maria a mluvila k ctihodnému sluhovi Božímu slova plná mateřské lásky: ‚Jest dáno kněžím vašeho Tovaryšstva poznati a oceniti užitek a cenu pobožnosti k nejsv. Srdci Páně, aby každý z nich z tohoto pokladu čerpal s velikou vděčností za takové dobrodiní. A podle toho, jak oni budou Srdci Jeho sloužiti, Ono bude vylévati tolik milostí na práce jejich apoštolské, že ovoce činnosti bude daleko převyšovati jejich námahy. Mimo to každý z nich touto pobožností i sám mnoho získá k vlastní spáse a dokonalosti.‘

Tak psala sv. Markéta Marie své představené a tato příslibení opakoval jí Ježíš častěji, jak uvádí na př. v listě svém k téže představené ze dne 17. června 1689: ‚Pater de la Colombière obdržel pro Tovaryšstvo Ježíšovo milost, že bude účastno všech zvláštních výsad a nadpřirozených darů, plynoucích z pobožnosti k božskému Srdci Páně. Pán Ježíš slíbil kněžím Tovaryšstva, že božské Srdce bude vylévati svoje požehnání nejhojnější měrou na jejich práce k spáse duší. Ano, toto Božské Srdce plane takovou touhou býti od kněží Tovaryšstva zvláštním způsobem poznáváno, milováno a ctěno, že slibuje dáti jich slovům pomazání plamenné lásky a účinnou milost, aby jako dvousečný meč pronikala zatvrzelá srdce nejzarytějších hříšníků a otvírala je k spasitelnému pokání. Mohla bych Vám ještě

mnoho psáti o tomto předměť, nebo svaté Srdce našeho božského Mistra má mnoho zvláštních přátel v tomto Tovaryšstvu!

Tato příslibení plní dobré Srdce Ježíšovo neustále s velikou štědrostí a často až ku podivu zřejmě.

9. *Štěstí jesuity za života i ve smrti.*

„Jak je to všecko krásné a potěšující, důstojný pane! Jistě je řeholník v Tovaryšstvu Ježíšově velmi šťasten!“

„Ó zajisté, přešťasten! Vždyť se zcela zasvětil Ježíši, žije jen s ním a pro něho a Srdce Ježíšovo se nedá předstihnouti velikomyslností. Věz, milý příteli, že po milosti sv. víry, křtem obdržené, a po milosti konečné vytrvalosti není větší milosti nad milost řeholního povolání. Neboť kdo se zasvěť Bohu sv. sliby, nenáleží už sobě, nýbrž celý, duše i tělo, stává se věcí svatou, celý jest Páně. Sv. sliby činí jeho skutky záslužnějšími a dokonalejšími, uvádějí ho do stavu, který se ustavičně snaží po dokonalosti, očisťují ho, neobyčejně v něm rozmnožují milost posvěcující, dary Ducha svatého, vlité ctnosti a dávají nárok na zvláštní nadpřirozenou pomoc. Proto sv. Bernard nazývá sv. sliby druhým křtem a a přirovnává je k mučednictví. Kdyby tedy někdo zemřel hned po slibech, ihned by byl účasten velikého stupně slávy nebeské bez očiště. — O „pře-

šťastní řeholníci“, tak praví sv. Bernard, „jak vznešená je vaše dokonalost! Nevím mám-li vás nazývati lidmi nebeskými nebo anděly pozemskými, anděly, kteří jste na zemi, ale žijete jako v nebi!“

Á právem přirovnává je k andělům, poněvadž řeholník skutečně, třebaže žije na zemi, je mimo nebezpečí bludů a svůdnosti světa. Mimo to jsa prost starostí o věci pozemské, může se celou myslí, celým srdcem, všemi silami věnovati věcem nebeským, úplně jsa odevzdán v prozřetelnost Boží s jasným klidem svědomí, vždycky jist, že svatou poslušností koná vůli Páně. — Při tolika milostech a prostředcích je řeholník, má-li jen trochu dobré vůle, zbaven téměř všech příležitostí ke hříchu, a jestliže přece upadne do chyby, může zase velmi snadno povstati. — Á kdož by mohl vypočísti všecko, co dobrého může vykonati pro svoji dokonalost a k spáse duší po celý život? — Jak může obohatiti a okrášliti duši svou zásluhami, milostmi, poklady duchovními už za jeden jediný den řeholního života! Á co pak říci o nevýslovném, ustavičném vzrůstu těchto pokladů horlivým sebezdokonalováním po celý čas, pokud se Bohu líbí ponechati ho na tomto světě? — Vpravdě život drahocenný, život svatý, život andělský!

Á proto jaká jasná a jistá důvěra při smrti! — „Nikdy jsem nemyslíl, že umírati je tak sladké!“ pravil před svou smrtí jesuita P. Suarez.

A jiný člen našeho Tovaryšstva pravil umíraje s radostnou tváří: „A jak bych se neměl radovati? Což neslěbil Pán Ježíš sám: „Kdo opustil dům svůj a bratry a sestry a otce i matku atd. pro jméno mé, obdrží vše stonásobně a život věčný? Nuže já jsem opustil všecko z lásky k Pánu Bohu: Bůh je věrný a nemůže nedostáti svým příslibením. A proč se tedy neradovati, když mám nebe jisté.“ — Tak blaženě umírají synové Tovaryšstva, kteří se snaží žít podle jeho ducha.“

„Je to pravda, důstojný pane, že za každého zemřelého jesuitu se slouží velmi mnoho mší svatých?“

„Áno, a to je také převzácná útěcha, kterou skýrá Ježíš Tovaryšstvu. Když bylo Tovaryšstvo s mateřskou péčí dosloužilo nemocnému členu svému až do smrti, hned znovu ukazuje svoji lásku tím, že za duši zemřelého vysílá přehojné prosby a obětuje mše sv. V domě samém, kde někdo zesnul, každý z kněží slouží za něho tři mše sv. a nekněží obětují po třech sv. přijímáních a třech růžencích; úmrtí hned se oznámí všem jiným domům celé provincie a ve všech domech slouží všichni kněží za zemřelého dvě mše sv. a nekněží obětují dvě sv. přijímání a dva růžence; každého roku se čte v celém Tovaryšstvu ve všech domech seznam zemřelých členů toho léta, aby všichni na ně v modlitbách pamatovali. Každý rok na počátku listopadu si připomíná Tovaryšstvo památku všech věrných zemřelých

svého řádu, a každý kněz Tovaryšstva zase obětuje mši sv. za spásu všech zemřelých Tovaryšstva. — Rozvaž tedy příteli, zdali je někdo ve světě, a kdyby i byl miliardář, za něhož po smrti se obětuje tolik mší sv., tak zbožně a po tak dlouhou dobu. — Vskutku, takové jsou milosti, jimiž B. Srdce Páně zahrnuje členy Tovaryšstva za života, ve smrti i po smrti, že nemůžeme než opakovati slova sv. Marie Magdaleny de' Pazzi: „Kdyby svět chápal veliká dobrodíní a štěstí života řeholního, všichni by obléhali domy řádové, by tam mohli býti přijati.“

*10. Zvláštní příslibení věčné slávy
řeholníkům, kteří umrou v Tovaryšstvu
Ježišově.*

„Stále více se přesvědčuji, důstojný pane, o štěstí povolání do Tovaryšstva. Ale vzpomínám si, že jsem kdysi slyšel o zvláštní výsadě tohoto řádu, která, spočívá-li na pravdě, by se mi zdála vrcholem všeho štěstí.“

„A jaká je to výsada?“

„Slyšel jsem, že prý jsou nějaká soukromá zjevení, která praví, že ti, kdož umrou v Tovaryšstvu, jistě dosáhnou věčné blaženosti. Je to skutečně pravda, důstojný pane?“

„Bohu buďtež díky, že je to skutečně pravda.“

Kristus Pán už v evangeliu několikrátě slibuje odměnu věčnou těm, kdo ho následují v dokonalosti řeholním životem. Než ve své dobrotě chtěl toto příslibení pro Tovaryšstvo Ježíšovo ještě zvláště obnoviti, jak víme z hodnověrných zjevení, daných vyvoleným osobám.

Sv. Alfons Rodriguez, bratr Tovaryšstva, který zemřel 1617, byl po celý život vyznamenáván zvláštními dary nadpřirozenými. Když jednoho dne vycházeje v koleji v Majorce se spolubratřimi, které jako anděly miloval, z refektáře, pocítil plamennou touhu, by se s nimi se všemi v nebi setkatí mohl, uslyšels nebehlas, několikrátě opěťovaný: „že všickni členové řádu, nacházející se v koleji, přijdou do nebes a že je tam uvidí, a nejenom ti, ale všichni členové řádu, jenom když v řádě vytrvají.“

„Odpusťte, důstojný pane, ale máme vskutku jistotu, že toto tak vzácné příslibení bylo tomu světci dáno?“

„Áno, je to morálně jisto. Neboť nikdo nemůže rozumně předpokládati, že by muž tak vážný, takové nadpřirozené moudrosti, takové svatosti a tak od Boha omilostněný, jako byl sv. Alfons, byl buď sám oklamán, anebo snad jiné chtěl oklamati, když tak určitě tvrdil, že příslibení to slyšel, a sice opěťovaně, s nebes a tvrdil to několikrátě představeným a spolubratřím. — Ostatně podobného zjeve-

ní dostalo se i jiným osobám, z jiných řádů, učeno-
stí, moudrostí a svatostí vynikajícím.“

„Byl bych velmi vděčen, kdybyste mi laskavě u-
vedl některé z těchto zjevení.“

„Alespoň dvě ti budu vypravovat. Jednoho se
dostalo jednomu ctihodnému Otci z řádu kapucín-
ského, druhého byla účastna sv. Teresie.

R. 1587 těžce onemocněl P. Vavřinec z Moly, z řá-
du kapucínského, který byl svatostí života a neunav-
nými pracemi apoštolskými daleko znám v celém
království neapolském, zvláště pak ve městě Bari.
Když se blížila hodinka jeho smrti, snažně žádal,
aby byl k němu zavolán jezuita P. Vincenc Matrese,
také horlivý misionář. Jakmile ho spatřil, pravil
k němu: „Otče, poslal jsem pro vás, abych vám po-
věděl, co Bůh mi v tomto okamžiku, kdy se chystám
předstoupiti před jeho tvář, káže vám vyjevití, to
jest, že všichni, kdož zemrou v Tova ryš-
stvu Ježíšově, dojdou věčné slávy. To mi
Pán zjevil a to mi kázal vám říci. Šťasten jste, dů-
stojný Otče, že náležíte řádu, v němž nikdo neza-
hyne, kdo tam vytrvá! Rozvážný P. Matrese se za-
myslil nad tak zvláštními slovy, boje se, aby se
snad nestal obětí nějakého přeludu. Ale ctihodný
Otec kapucín znovu naléhal: „Důstojný pane, já vím
dobře, co říkám: Bůh sám je to, který mi diktoval
slova nyní pronesená a který mi rozkázal, bych vás
zavolal a vše vám pověděl. Opakuji ještě jednou:

všichni, kdo vytrvají až do smrti v Tovaryšství, jsou předurčeni, to mi káže Bůh vysloviti.“

Sv. Teresii dostalo se podobného zjevení v Kordově r. 1616. Zemřel právě jeden bratr laik. Hned ráno nato viděla sv. Teresie po sv. přijímání v kostele jezuitském u vytržení vycházení z očištěnosti duší stkvících se slávou a uzřela, jak Pán Ježíš šel vstříc jedné z nich a zasypával ji zvláštními znameními lásky. S podivem nad tímto divadlem tázala se, jaká je tato duše tak vyznamenaná, a bylo jí odpověděno: Je to bratr laik z Tovaryšstva Ježíšova. A netřeba se diviti, že Pán ho zvláštní láskou vyznamenává, neboť to je výsadou řeholníků Tovaryšstva, že Ježíš jim při smrti vychází vstříc, aby je k sobě přijal.

Vpravdě šťastní jesuité, kteří mají takovou převážnou výsadu! A kolik už asi jich takto došlo věčné slávy!“

„Počet těch, kdož v Tovaryšství zesnuli, je okrouhle asi 100.000. Z těchto jsou 104, jež uctíváme na oltářích: 13 světců a 91 blahoslavených. Dále je 52 ctihodných a proces blahořečení u 108 dalších byl už započat; 823 je mučedníků a mnoho je těch, kteří umřeli v pověsti svatosti řeholní.“

„Ó důstojný pane, jak jsem Vám vděčen za tolik krásných a svatých věcí, které jste mi řekl o výbornosti a štěstí povolání k Tovaryšstvu! Přiznávám,

že čím déle jsem poslouchal, tím větší klid se rozléval v mém srdci, tak jasný, sladký a zbožný, že nemohu ho vyjádřit. Po celý život nepocítil jsem nic podobného!

„Děkuj Pánu Bohu za tento vnitřní klid a věz k své velké útěše, že je to nový důkaz, anebo spíše potvrzení určité, že tvoje povolání je vskutku od Boha. Neboť, jak vykládá sv. Ignác, Bůh jest Bohem pokoje, a mluví-li k srdci, vnáší do něho pokoj; a proto pokoj, který někdo cítí, když myslí na svoje povolání je jasným znamením, že je vskutku od Boha volán k stavu řeholnímu. Kdybys neměl pravého povolání, naslouchal bys všemu tomu, co jsem tu vyprávěl, snad také s jistou pozorností, jakou budí zvědavost, ale poslouchal bys to jako věc, která se netýče tebe, a zůstal bys lhostejný. A proto děkuj z celé duše božskému Srdci a Marii Panně za svaté povolání a snaž se nyní, abys hlasu Božímu s ochotnou velikomyslností vyhověl.“

„Díky, důstojný pane, jsem nyní přesvědčen, že Bůh sám mne volá ke stavu řeholnímu a nechci odporovati milosti, nýbrž následovati hlasu Božího, kdy a jak se jemu líbí. Ale abych všechno dobře vykonal, chtěl bych míti ještě vysvětlení v některých věcech, už proto, abych mohl odpověděti těm, kdož, jak předvídám, se mému úmyslu budou vzpírati.“

„Taž se jen, cokoli si přeješ, a já ti odpovím před Pánem Bohem.“

DRUHÝ DÍL

JAK TŘEBA NÁSLEDOVATI VOLÁNÍ BOŽÍHO.

1. *Co má činiti, kdo poznal že je povolán k Továryšstvu.*

„Prosil bych vás tedy, milý Otče, byste mi laskavě řekl, jak to mám zaříditi, abych byl přijat do Továryšstva a kdy mám vstoupiti.“

„Nuže, mohu ti snadno vyhověti. Zde jde především o záležitost nesmrtelné duše. Tudíž jest třeba ve všem řídit se světlem víry a ne pohnutkami lidskými. Co jest vlastně povolání do řehole? Je to hlas Krista Ježíše, nejvyššího Pána a Krále, který tě zve a se zvláštní láskou k tobě praví: Opusť všecko a následuj mne! Staň se řeholníkem! A jaká musí býti tedy tvoje odpověď? Ne jiná než: Jsem hotov, Pane! — A proto, jakmile jsi poznal hlas Boží a povolání k Továryšstvu, beze všeho se obrať na představeného nejbližšího řádového domu a se vší otevřeností vylož svoji touhu, kterou ti Pán vnukl. Ten dá tvoje povolání vyzkoušeti čtyřmi kněžími, a ty jim odpověz upřímně, nežádaje jiného, než aby se vyplnila vůle Boží. Pravděpodobně neobdržíš hned odpovědi, neboť informace ty se posílají provinciálovi, který rozhodne, jak před Pánem Bohem za dobré uzná. Modlí se zatím k B. Srdci Páně, P.

Marii, sv. Josefovi, aby se vyplnila vůle Boží. Jak lze předvídati, bude odpověď P. provinciála kladná a teprve potom pověz všecko rodičům.“

„Ale, důstojný pane, nebylo by lépe říci to napřed rodičům? Ještě jsem nikdy s nimi o tom nemluvil a tuším, že budou činiti obtíže.“

„Sv. Tomáš Akvinský zřejmě učí, že, jde-li o vstup do řehole nebo o volbu toho kterého řádu, nutno raditi se s těmi, o kterých je naděje, že budou tomuto úmyslu přáteli a nebudou činiti obtíží, a přidává, že tedy především dlužno vyloučiti rodiče, neptati se jich o radu, neboť oni nejenom nemají zkušenosti v této věci, ale mění se v nepřátele ze svých osobních zájmů. A sv. Alfons Liguori se vyjadřuje: „Byť i rodiče byli zbožní, bývají tak zaslepeni osobním zájmem a citem, že pod různými záminkami kladou všemožné překážky řeholnímu povolání svých dětí, nepokládajíce to ani za hřích.“ Jak ti známo, jsou sv. Tomáš a sv. Alfons velíci bohoslovci a světci a světcové bývají osvětleni Duchem Božím.“

„Ale rodiče se budou rmoutiti, že jsem s nimi dříve nepromluvil.“

„K tomu nemají příčiny, neboť v tom budeš jednatí zcela dle moudrosti Ducha Božího. Právě proto, že lze předvídati obtíže se strany rodičů, je tu

o jeden důvod více nemluvíti s nimi o tom dříve, aby snad potom nezabránili, abys nemohl jednat s Továřstvem o svém přijetí. Ostatně buď přesvědčen, že, kdyby byly skutečné překážky povolání, kněží, kteří tě budou zkoušet, budou první, kteří ti poradí, abys nevstupoval anebo vstup odložil, poněvadž při té zkoušce jedna z otázek právě zní, zda-li není nějaké překážky se strany rodiny.

2. *Obtíž, kterou čini rodinná láska.*

„Budu se tedy řídit i radou světců. Ale co mám odpovědět otcí, který mi jistě řekne, že mne potřebují k podpoře rodiny a že tedy ve svědomí jsem vázán zůstatí doma a nevstupovati do řádu?“

„Na tuto námitku odpovídá církev sv. ve svém zákoníku (zák. 542 § 2):

„Nemohou býti dovoleně připuštěni do řádu ti, kteří musí vydržovati otce, matku, dědečka nebo babičku v těžké nouzi se nacházející.“ A co třeba rozuměti slovy: těžká nouze? Sv. Alfons z Liguori takto to vykládá: „Těžká nouze je tam, kde běží o velké zmenšení majetku, nebo o ponížení vlastního stavu, na př. kdyby někdo, jsa z dobré rodiny, byl nucen žebřati.“ V tom případě děti nemohou vstoupiti do řehole; „jinak však věc se má“, tak přidává sv. Alfons, „když

jde o potřebnost obyčejnou, když by na př. rodiče vstupem synovým utrpěli jen nějakou škodu neb umenšení ve svém socialním postavení.

Jak vidíš, v tvém případě není této překážky, neboť zde jde jenom o nějaké zlepšení hmotných poměrů tvých rodičů. Ostatně řekni mi, kdyby ti jednou napadlo jít do Ameriky hledat štěstí, tam se třeba oženit a pak všechno, co bys vydělal, věnovat četné rodině a rodičům neposlati nic, protože by nic nezbylo, mohli by to snad rodiče právem zabrániti?“

„Vidím, že ne. Ale rodiče mi budou činiti ještě jiné námitky. Jistě mi vytknou a ve zlé vyloží, že jsem se radil s řeholníky. Ti že ovšem hledí jenom každého získati pro sebe, a když se jich někdo otáže, má-li vstoupiti do řádu, hned odpovědí, že ano.“

„Řekni mi, šel by ses ptát o radu řemeslníka na to, jak vzdělávat půdu, anebo lékaře, jak vésti u soudu nějakou pří? Jistě že ne. Když tedy v každé věci rozumně se tážeme těch o radu, kteří se v ní vyznají, pak je moudré, abychom se na povolání řeholní otázali řeholníků samých, kteří jsou tu, abych tak řekl, odborníky. A když se řeholník z toho raduje, že Pán Bůh někoho do řádu volá a tedy ho tak šťastným chce učiniti, pak je to radost nadpřirozená, z pravé lásky vycházející, a ne z osobních

zájmů. Vždyť každý rozumný řeholník ví, že prospěch, mír a zdárné působení řádu není podmíněno množstvím členů, nýbrž tím, aby ti, kdož vstupují, měli skutečně vlastnosti zák. 538 církevního zákoníka vyžadované, to jest čistý úmysl a potřebné vlastnosti tělesné a duševní. — Ostatně můžeš odpovědět svým rodičům, že právě jesuité jsou tak daleci toho, aby někoho lákali do svého řádu, ba že právě to bývá příčinou přijetí odepřítí neb odložiti, když při zmíněné zkoušce vyšlo na jevo, že někdo byl k úmyslu svému pohnut návodem nějakého člena Tovaryšstva Ježíšova nebo některého z jeho přátel.

Nejlepším vyvrácením takových námitek je právě způsob, který zachovává Tovaryšstvo při přijímání kandidátů. Čtyři páteři, kteří mají zkoušet žadatele, každý zvláště, musejí si počínati velmi bedlivě, podle předpisů dopodrobna daných už od sv. Ignáce, který jim doporučí být spíše přísnými než povolnými v přijímání. Svůj úsudek musejí podle nejlepšího vědomí a svědomí předložiti provinciálovi, který žadatele přijme anebo nepřijme, podle toho, jak usoudí za dobré k větší cti a chvále Boží.

Á proto nejednal jsi špatně, nýbrž velmi dobře, že ses tázal o radu řeholníka právě toho řádu, do kterého chceš vstoupiti. Pozoruješ-li jesuity, uvidíš, že jsou vždycky klidni, veselí a spokojeni i při ne-

snázích a utrpeních. To proto, že dobře byli vyzkoušeni při volbě povolání. Ve světě naopak nalezneme mnoho lidí, kteří jsou stále nespokojeni, ano nešťastní, poněvadž, chtějíce si kdysi vyvoliti stav dokonalosti, radili se nejprve se světem a tak ve světě s jeho nebezpečími zůstali.“

„Řeknou mi asi ještě, že není třeba vstupovati do řádu, chci-li dojítí spásy a státi se svatým, že mi dávají úplnou volnost modliti se a choditi do kostela, kdy chci, a konati všechno dobré pro sebe i pro druhé.“

„Sv. Anselm odpovídá na to pěkným přirovnáním. Kdyby měl někdo ovocný strom, řekni mi, učinil by ti větší dobrodiní, kdyby ti daroval mnoho ovoce s něho, anebo kdyby ti dal všechno ovoce a strom k tomu? Podobenství je jasné: zůstaneš-li ve světě a budeš-li konati dobré pro sebe i pro druhé, obětuješ Pánu Bohu ovoce dobrých skutků, ale podržíš pro sebe sám strom, to jest svoji svobodu. Vstoupíš-li do řádu, obětuješ Bohu nejen všechno ovoce dobrých skutků, ale i strom, který je přináší, to jest svoji svobodu a sebe samého, což jest oběť nejdrahoccennější a nejvzácnější.

Abych pak ještě důkladněji odpověděl, přidávám, že svatost nezáleží v konání pobožností, nýbrž v plnění vůle Boží, k čemuž ovšem pobožnosti nám pomáhají. Vůli svou pak jednotlivým lidem Bůh neukazuje pouze výslovnými příkázáními, nýbrž vo-

dívá je též vnitřními vnuknutími a povzbuzováními, provázenými často jistými zevnějšími okolnostmi, bez porušení jejich svobody, na určitou cestu spásy, a zvláště k životu dokonalejšímu. Kdo poslechne této výzvy nebes a jde cestou, kterou mu otvírá Boží prozřetelnost, vyvolil si jistý prostředek spásy a dokonalosti a získává celou řadu zvláštních milostí, jež Bůh navázal na jeho první svobodné rozhodnutí. Kdo nedbá tohoto hlasu a obrátí se jinam, o tom sice nelze ještě říci, že se odvrátil od Boha, poněvadž tu nejde o skutečné přikázání, nýbrž o pouhou vadu. Než není pochyby, jak praví sv. Alfons, že si zahrává se svou spásou, poněvadž jde k věčnému cíli jinou cestou, než kterou mu vyznačil Bůh.

Není tudíž divu, že i mírnější učitelé katolické mravouky neodvažují se omluviti z těžkého hříchu toho, kdo by někoho, jenž cítí pravé povolání, zrazoval urputným naléháním, třebaš bez násilí a lsti, od řeholního života. Jistě i ten, kdož odepřel následovati hlasu Božího, nebude zbaven milostí potřebných, by se mohl spasiti i ve světě; ale bohužel, jak praví zase sv. Alfons, „kolik ubohých jinochů bude v den soudu zavrženo proto, že neposlechli povolání Božího! Budou moci snad vyčítati Bohu, že jim nedal zvláštních a větších milostí ku přemožení nebezpečí světa, když sami dobrovolně vyvolili tato nebezpečí a dali jim

přednost před hojnými milostmi života řeholního? — Když nakonec srovnáš neklid a nebezpečí býti zavržen u toho, jenž žije ve světě, s klidem a štěstím řeholníka, když uvážíš, co dobrého působí a kolik zásluh si získává, pochopíš snadno, jak je to klamně říkati, že ten, kdo má povolání do řádu, se může státi dokonalým i ve světě.“

„Bojím se, důstojný pane, že moji rodiče toho nepochopí, anebo nebudouchtíti tomu rozuměti. Předvídám, že mi bude odrážeti mnoho útoků a bojovati krutý boj. Až pozná otec, že od svého úmyslu neustoupím, rozhněvá se, řekne mi, že jsem synem bez srdce, že doufal po všech svých starostech o mne, že najde ve mně oporu svého stáří a já že ho nyní, když počíná stárnouti, opouštím. Že jsem synem nevděčným, který neposlouchá svých rodičů a vstupuje do řádu proti jejich vůli, že jsem mladík bez zkušenosti a že toho budu litovati... A matka se dá asi do pláče.“

„Jenom nepozbývej mysli, příteli. Bude to jistě tvrdá zkouška pro syna, který miluje vroucně rodiče a který je chce opustiti jenom proto, poněvadž tuto oběť žádá Bůh, Pán všech věcí a lidí. On mohl by dítko rodině vzíti smrtí, ale namísto toho chce je sice rodině odejmouti, ale proto, aby mu daroval štěstí života řeholního. Pán, který ti dal milost povolání, dá ti též milost, abys mohl přemoci všechny obtíže. A proto měj důvěru a modli se. Modli

se mnoho k B. Srdci Páně, k neposkvrněné Rodičce Boží, k sv. Josefu, aby milost přeměnila též srdce tvých rodičů. Při tom se k nim chovej se vši uctivostí, neodpovídej jim, jsou-li rozčileni; ale když jsou uklidněni, přednes jim pokojně svoje důvody a zůstaň jen pevný ve svém úmyslu.“

„Ale které důvody mám jim na jejich námítky přednésti?“

„Hlavně ovšem důvody čerpané z víry. Takové důvody jsou n. př.: Pán Bůh nás postavil na tuto zemi, abychom konali to, co se jemu líbí, ne to, co se líbí nám. — Rodiče zastupují vůči dětem místo Boží, ale právě proto musejí chtít pro své děti to, co chce Pán Bůh. Musí jim tudíž ponechati úplnou svobodu následovati hlasu Páně. — Nejlepším prostředkem postarati se o časné i věčné blaho dítek jest právě pomáhati jim, aby mohli následovati božského povolání k životu řeholnímu. — V hodině smrti budou ti rodičové, kteří bránili svým dětem v povolání řeholním, trápeni úzkostí před odpovědností na soudu Božím. — Bůh zná a oceňuje těžkou oběť rodičů, kteří mu obětují syna svého a odměňuje ji velikým požehnáním už v tomto životě, ale více ještě v budoucím, podle příslibení svého: ‚Kdokolí opustí děti své pro jméno mé, stokrát více obdrží a život věčný míti bude.‘

„Ale nevěděl byste, důstojný pane, nějakou pří-

mou odpověď na ty obtíže, které budou činití rodiče?“

„Ovšem jest též přímá odpověď a jest dobře, abys ji znal a mohl, bude-li třeba, i tak svým rodičům odpověděti. Věz tedy:

1. Katechismus učí, že děti nesmějí poslouchati rodičů, když títo něco přikazují proti vůli Boží. Sv. Alfons o té věci praví: „Luther pravil, že děti hřeší, vstoupí-li do řádu proti vůli svých rodičů, poněvadž jsou povinni jich ve všem poslouchati. Ale to je blud, už koncilem toledským zavržený.“

2. Říkati, že se nemá vstupovati do řádu v mládí, poněvadž nemá mladík ještě potřebné zkušenosti atd., je úplně v odporu s učením církve, která ve svém zákonníku (zák. 555, § 1. č. 1.) prohlašuje, že noviciát lze počítí hned po dovršeném patnáctém roku. A sv. Tomáš učí, že opustit svět a jíti do řehole hned po dětství, nejenom je dovoleno, ale je to i lepší, aby si kdo získal větších zásluh.“

3. Co se týče zabraňování vstupu do řádu, sv. Alfons z Liguori učí, že zcela jistě těžkého hříchu se dopouštějí rodiče, kteří odvracejí svoje dítky od života řeholního, ať už to činí násilím a lstí, anebo přemlouváním a sliby. A přidává, že hřeší těžce nejen proti lásce k bližnímu, ale též proti své po-

vinnosti k dítkám, podle níž mají se starati o jejich duchovní dobro, kdežto takto naopak jim působí těžkou škodu na duši.

To všecko jsem ti jen řekl, abys poznal velikou důležitost této věci. Jinak doufám, že tvoji rodiče, isouce poslušnými dítkami církve, a zvlášt tvoje opravdu zbožná matka, brzy pochopí svoji povinnost podrobíti se vůli Boží.

3. Proč ne raději světským knězem?

„Bojím se ještě, důstojný pane, že moji rodiče asi se pokusí mne přemlouvati k něčemu podobnému, jako se to stalo jednomu mému známému knězi. Vyprávěl mi, že skončiv gymnasium chtěl jíti k je-suitům; ale rodiče jeho nechtěli o tom ani slyšet, a tak dlouho naň naléhali, až jim k vůli vstoupil do semináře a stal se světským knězem. Jsem jist, že také moji rodiče mi budou stále opakovati, že všechno dobré, co mohu učiniti v řádě, lze mi činiti stejně i, budu-li knězem světským, ano ještě více, poně-vadž budu svobodnější, a tak aniž bych opouštěl rodinu, že budu moci posvěcovati sebe i druhé.“

„Snadno pochopíš, že i na tuto námitku lze užítí téže odpovědi jako na námitky, o nichž jsme už mluvili. Nikdy nesmíš zapomenouti na základní pravdu víry: Bůh je náš Pán, a proto ve všem musíme činiti vůli tohoto svého nebeského Pána. V tom,

jak jsem ti už řekl, záleží svatost, a kde se neplní vůle Boží, tam není svatosti. A proto, když Pán Bůh od někoho žádá, aby se stal řeholníkem, nestačí, že se uvolí býti knězem světským, neboť tak nejde cestou svatosti Bohem vytčenou.

Říci pak, že kněz světský může právě tolik dobrého činiti pro sebe a pro jiné, jako řeholník, ano i více, je blud, přímo opačný učení církve. Neboť ustavičné sv. sliby, jak jsem ti už vyložil, uvádějí ho do stavu dokonalosti, činí všecky jeho skutky dokonalejšími a záslužnějšími a rozmnožují v něm zvláštním způsobem milosti a dary Ducha sv. A proto kněz řádový má pro svoje vlastní posvěcování a pro apoštolské působení nejenom milost svátostnou svěcením na kněze, ale má k tomu i milost povolání řeholního, s kterou jsou spojeny všecky zvláštní milosti, aby se mohl snažiti o dokonalost svému stavu příslušnou. — Kněz řádový mimo to má všecky přehojné výhody společného života řeholního, který ho vzdaluje nebezpečí světa a skýtá mu mnoho vnitřních a zevnějších prostředků milosti, kdežto kněz světský, jak poznamenává svatý Alfons, „má povinnosti kněze a zároveň všecky roztržitosti a nebezpečí světa. Žije totiž uprostřed světa, nemůže se vyhnouti starostem a rozptýlenostem ani ve vlastním domě a se strany pří-

buzných a nemůže ujíti tu mnohým nebezpečím, hrozcím jeho duši.'

Není sice pochyby, že kdo má povolání ke kněžství ve světě, může se státi velmi svatým a mnoho pracovati pro duše; a bohudík jest dosti takových příkladných a horlivých duchovních. Než ti, kdož jsouce voláni k stavu řeholnímu stanou se kněžími světskými, třeba s i působili leccos dobrého, nikdy se nestanou svatými ani neučiní tolik dobrého a nespasí tolik duší, kolik Pán Bůh od nich žádal, a to právě proto, že nejdou cestou, kterou jim Bůh vykazoval, jsouce tím zbaveni hojnějších a účinných milostí. A proto stále cítí, že nejsou na svém místě a nemají nikdy úplného klidu."

„Teď chápu, důstojný pane, proč mi říkali, že ten můj známý je dobrý kněz, ale zdá se, že není zcela spokojen; a pamatuji se, že jemu samému vyklouzlo kdysi z úst: ‚Nejsem na svém místě, měl jsem se státi řeholníkem!‘ Řekněte mi, důstojný pane, kdyby chtěl nyní vrátiti se k svému dřívějšímu úmyslu, byla by tu nějaká vážná obtíž?“ „Sv. Tomáš a svatý Alfons, a podobně Benedikt XIV. učí, že kněží, třeba byli už faráři, mají plné právo a úplnou svobodu vstoupiti do řádu a nikdo jim v tom nemůže brániti. Jediná výjimka, kterou činí Benedikt XIV. a již znovu prohlašuje nový zákoník církevní (zák. 542, §2.) jest tehda, kdyby jejich odchod z diecese byl na velkou škodu, které nelze

jinak nahraditi; ale Benedikt XIV. připojuje k tomu, že biskup nesmí se příliš snadno této výjimky dovolávati.

Ano Benedikt XV. v encyklice, „Maximum illud“ ze dne 30. listopadu 1919, jednající o misích mezi nevěřícími, poukazuje na velikou potřebu misionářů a obrací se k biskupům celého katolického světa vřele je povzbuzuje, aby u svého kléru a ve svých seminářích podporovali povolání misionářská a nedali se vésti obavou, jako by tím trpěla škoda vlastní diecese. Uvádím tu vlastní jeho slova:

„Třeba jest odpomoci nedostatku misionářů, který jest zvláště nyní po válce velmi citelný, takže mnohé části vinice Páně jsou bez dělníků. A proto se obracíme na Vaši horlivost, ctihodní bratři, a učiníte věc hodnou své lásky k náboženství, budete-li podporovati a pěstovati mezi svým kněžstvem a ve svých seminářích povolání misionářská. Neďte se tu klamati zdánlivým dobrem nebo ohledy lidskými, jako by to, co dáte misím, bylo ku škodě Vaší diecese. Za jednoho kněze, kterého ponecháte pro misie, Bůh může vzbuditi mnoho jiných, kteří budou horliti o věčnou spásu Vašeho stáda.“

„Ó jak bych byl šťasten, kdyby i mne jednou Pán vyvolil za misionáře mezi nevěřícími! Ale zatím snad bude lépe o tomto přání rodičům nic neříkati. Co myslíte, důstojný pane?“

„I já mám za to, že by bylo nemoudré jim to nyní

říkati; prozatím už je to velká oběť pro ně, že je musíš opustit. Ale ponenáhlu je i na to připrav, aby i v tom se vůli Boží podrobili v duchu víry a velkomyslnosti; především však se hodně modli k Pánu Bohu, aby jim dal mnoho milosti a síly.

„Jistě se budu modlit; neboť právě vůči rodičům se cítím sláb! A též vy, důstojný pane, jenž jste byl tak trpěliv se mnou, mi pomáhejte svými modlitbami; nyní jsem už rozhodnut neotáletí déle a vyjevití svůj úmysl rodičům.“

4. *Nebezpečný útok.*

„Tak tedy zase jsem u vás, důstojný pane! Co jste si asi myslil o tom, že jsem tak dlouho nepřicházel?“

„Myslil jsem si to, co mi nyní povídá tvůj bledý a přepadlý obličej. Myslil jsem si, že také můj mladý přítel byl navštíven od Boha tou přísnou karatelkou Boží — chřipkou.“

„Uhodl jste; ale pravím vám hned, že moje přepadlost nepochází tak od nemoci jako spíše od mravní porážky, kterou jsem utrpěl.“

„Tedy jsi bojoval? To je dobře!“

„Dobře ovšem, když někdo umí odolávat nepříteli! Ale já jsem se cítil v boji tak sláb, tak váhavý a bezbranný, a to po tom, když jste mi, důstojný pane, dal do rukou všechny zbraně, abych mohl odražeti útoky nepřátel!“

„Nu, snad to není tak zlé. Asi tělesná slabost měla také vliv na tvoji mravní sílu. Jen nepozbývej mysli, příteli, jsem jist, že je to jen okamžiková nálada. Pán se na chvíli skryl, aby tě nechal poněkud bojovati tvou vlastní zbraní. Přestál jsi tedy prudký útok?“

„Velmi úporný a takový, jakého jsem neočekával; právě proto jsem byl asi poraněn. Pamatujete si, že jsem Vaší Důstojnosti při poslední návštěvě ohlásil úmysl vyjeviti rodičům svoje povolání? Jednoho dne, moje dobrá matka, aby mi ukrátila chvíli — ležel jsem ještě zotavuje se z nemoci — vyprávěla sedíc u lože různé věci a mezi jiným též přišla řeč na rychlý úřední postup mého strýce setníka. Tu najednou obrátí se ke mně a praví: ‚A co pak uděláme z tohoto našeho studenta?‘ Chvíli jsem zůstal touto nenadálou otázkou a pronikavým pohledem matčiným zcela zaražen, ale pak hned mi přišlo na mysl: ‚Nyní se odhodlej, to je příhodný okamžik! — ‚Matinko‘, řekl jsem třesoucím se hlasem, ‚což kdyby Pán Bůh chtěl učiniti z tohoto ubohého studenta řádného jesuitu?‘ — Matka na mne pohlédla nejistým pohledem a nutíc se k úsměvu odpověděla: ‚Ale jaké žerty ti to dnes napadají?‘ — ‚Ne, matinko‘, odvětil jsem rozhodně, ‚není to žert: už od několika měsíců poznávám, že Pán mne volá k Tovaryšstvu; což by se ti nelíbilo mítí syna jesuitou?‘ — Tu se tvář matčina zachmužila,

pohlédla na mne s nevýslovnou něžností, a pak uchváčena živým pohnutím, pevně mne objala se slovy: „Ne že by se mi to nelíbilo, ale“ — a tu propukla v usedavý pláč.“

„Chápu tento oprávněný projev mateřské lásky v okamžiku, kdy Pán Bůh tak znenadání žádá od ní takovou oběť!“

Čekal jsem tento útok se strany mateřské lásky; ale to, čeho jsem vsukutku nečekal přišlo teprve potom. Právě v té chvíli přišel k nám jeden příbuzný, svižný důstojník, který projížděje městem nemohl na jinou dobu odložití svoji návštěvu. Ani já ani matka nemohli jsme ukrýti svého pohnutí, a poněvadž to byl důvěrný přítel, matka mu vyjevila příčinu svých slz. — „A vy, teto“, počal hned důstojník, „vy pojmáte vážně takové zbožné sny hochů ze šesté třídy gymnasiální? Jsou to nevinná přání zbožných dětí. Čtou životopisy svatých a zprávy z misií a přilnuvše k nějakému sympatickému řeholníkovi, chtějí také napodobovati, co slyší a vidí, a myslí, že jsou povoláni od Boha. Také já kdysi, když jsem jako chovanec koleje dělal duchovní cvičení, jsem si napsal jako předsevzetí, že vstoupím do kláštera! Pěkná věc, ale dětinský nápad, který časem zcela vymizel; bylo to znamení, že nešlo o pravé povolání, neboť to by se musilo cítiti stále.“ Matka překvapená takovými slovy neodvažovala se odpovídati, a jen se potají dívala na mne,

jako by mi chtěla z obličeje vyčistí myšlenky. Ve mně však se probudilo sebevědomí, a vážně jsem odvětil: ‚Odpusťte, strýčku, ale člověk šestnáctiletý přece už ví, co dělá a co chce.‘ — ‚Ubohý holečku,‘ řekl strýc nato, už poněkud podrážděně. ‚Byl jsi asi přemluven nějakým kazatelem nebo zpovědníkem, mluvícím ve svém vlastním zájmu! Co pak ví šestnáctiletý hoch o světě? A přece kdo chce světem pohrdnouti, musí jej napřed znáti. Teprve potom je si jist, že má pravé povolání. Ty chceš učití mne, který prožil válku, a viděl tam tolik mladých seminaristů a řeholníků, kteří litovali, že už od malička se věnovali duchovnímu stavu, a velmi si libovali ve volném životě vojenském? Jaké tedy bylo to jejich povolání? Jak můžeš nyní věděti, zda-li budeš moci odolati svodům radostí světských? A což, zprotiví-li se později život řeholní tvé přirozenosti? — Poslyšte, teto, nechcete-li míti brzo v domě předrážděného nervosního hochu, hleďte především, aby měl hodně zábav, trochu sportu, trochu více společnosti skamarády; jinak zakrní a zapadne v nějakém klášteře.‘ Ale tato vojenská povýšenost, toto dávání rad, o něž nikdo nežádal, popudilo také nyní matku a suše odpověděla: ‚Dobře, dobře, my jsme tu také na svém místě a též víme, co dělají se synem a jak se zachováti k jeho přáním.‘ — Přibuzný brzy nato odešel; ale zdá se mi, jakoby ho byl zrovna zlý duch poslal, aby mne pokoušel.“

„Jenom neměj strachu, milý synu, když Pán Bůh dopustí, aby zlý duch pokoušel, nemáme proč se báti, ovšem vynasnažíme-li se, aby odešel s nepořízenou.“

„Ale to právě, zdá se mi, že se mně nepodařilo. S nepořízenou jsem odešel vlastně já; neboť od toho večera nemohu se zbaviti jistých pochybností. Kdož ví, mám-li skutečně pravé povolání? Není-li to snad přece jenom mladický nápad? Jaká by to byla hanba, kdybych pak musel zase z řádu odejít! Ach, milý otče, příklad těch řeholníků na vojně, kteří litovali svého kroku, mně zcela odnímá odvalu.“

„Jenom zůstaň klidný, ubohý hochu. Okamžitá slabost tělesná má vliv také na tvoji obrazotvornost a ďábel vyvolil si skutečně vhodnou dobu pro svoje úklady. Ale řekni mi: Modlil ses také pilně v těchto uplynulých dnech, jak jsem ti kladl na srdce?“

„Odpusťte, Otče, ve své nemoci jsa po tolik dní bez svatého přijímání zapomínal jsem také na modlitbu. A nakonec jsem upadl v jistou trudnomyslnost, obíraje se při tom stále jen svými pochybnostmi. Nyní chápu, kdybyste se Vy nebyl býval za mne modlil, byl bych snad k vám už ani nepřišel.“

5. Zásady světa.

„Jenom se podívejme, milý příteli, s odvahou spolu do tváře nepříteli a uvidíš, že není ještě po všem ve-ta. Už okolnost, že protidůvody pronesl takový zna-menitý bohovědec a duchovní vůdce, jako je tvůj strýc důstojník, by tě mohly přesvědčiti o jeho ni-cotě. Ale konečně jsou to jen dávno známé zásady a námitky světa proti životu řeholnímu, které tu o-pakoval, a proto je podrobme krátké zkoušce.“

„Ó jak mi ulehčíte, důstojný pane, rozptýlíte-li moje trapné obtíže.“

„Celou nauku světa, prohlášenou znovu tvým statečným strýcem, o povolání řeholním, lze shrnouti v tyto dva body:

a) Úmysl státi se řeholníkem u jino-cha šestnáctiletého není pravé povolání, nýbrž pomíjející sen a přelud z božné duše. Hle, milý příteli, s jakou povýše-ností tu svět usuzuje o věci, o které nemůže míti ani poněti. Jak může rozuměti radám evangelia ten, kdo evangelia samého nezná, anebo je šlape noha-ma, a to i v těžkých příkázáních. — Pohleď jenom, jak jednostranný a nespravedlivý jest svět ve svých úsudcích! Když nějaký třináctiletý hoch, oslněný leskem uniformy a zlatých knoflíků, který nemá ani tušení o povinnostech a nebezpečích života vojen-ského pro duši, vstoupí do kadetní školy, všichni to

schvalují, dodávají mu myslí, blahopřejí mu. Ale když jinoch už dospělý, po zralé úvaze, a poznáv všechny oběti, jež mu třeba přinéstí, z lásky k nadzemskému ideálu se rozhodne vstoupiti do noviciátu nějaké řehole, tu se mu jen vyslovuje soustrast, anebo se z úmyslu toho sráží. A přece je to v přímém odporu právě s tím, co o povolání řeholním smýšlí sv. církev a co v evangeliu řekl sám Pán Ježíš, jak je ti už z dřívějších našich rozhovorů dostatečně známo.“

„Áno, dobře si vzpomínám, že to byl právě jinoch, kterého Pán Ježíš zval k životu dokonalému. A pak, jak je to krásné a velkomyslné obětovati Kristu Pánu právě první květ mládí, dříve než je potřísněn kalem světa!“

„Velmi dobře! Tato šlechtnost a velkomyslnost vůči Kristu Pánu, kterého nazývá rytířský sv. Ignác naším vojevůdcem, velmi se mi líbí. Můžeme však uvažovati ještě dále. Není snadnější navyknouti si určitému způsobu života už od útlého mládí? V mladosti je člověk jako měkký vosk a snadno přijímá kteroukoli formu, kdežto v starším věku se člověk jenom s velkou obtíží zřiká svých zvyků a nikdy jich úplně neodloží.“

„Ale čím to, že i mnozí, kteří se zdají dobrými křesťany, mluvívají o řeholním povolání podobně jako světáci?“

„Doněvadž při povolání, zvláště svých dětí a při-

buzných, myslívají hlavně na hmotné zaopatření a čest světskou, věci, které pomínou za několik krátkých let tohoto života, a málo hledí na věčné statky, které právě zajišťuje život v řeholi.“

„To jest skutečně sobecké, krátkozraké nazírání na život! Jak mnohem vznešenější jest ideál apoštolského řeholníka, který se obětuje k dobru všech! Ale řekněte mi, důstojný pane, jak mohou lidé světští dokázati, že povolání u jinocha v mých letech nemůže býti pravé?“

„Dokázati? Svět soudí a kritisuje, ale nedokazuje. A je to přirozené, neboť bludu nelze dokázati. Ale vizme aspoň zdánlivý důkaz tvého strýce, který tvoří druhý bod nauky světa:

b) Kdyby úmysl jinocha státi se řeholníkem byl pravým povoláním a hlasem Božím, trval by vždycky. Než vidíme, že u mnohých taková náklonnost, kterou v mládí měli, později pomíjí, a že i mnozí, kteří v mládí vskutku vstoupili do řádu, později toho litují, ano opouštějí svůj stav a vracejí se do světa.“

„Už vidím, důstojný pane, že takovýto důkaz je vskutku klamný. Kdož by nevěděl, že můžeme každé chvíle svoje dobré i špatné úmysly měniti. Jinak bychom po prvním dobrém svém úmyslu museli býti už navždy utvrzeni v dobrém a po prvním hříchu nemohli se už obrátiti.“

„Velmi dobře! pochopil jsi, k jakým důsledkům

vedou takové zásady světa. Světští lidé se velmi mylí, domnívajíce se, že povolání je něco násilného, čemu se nemůže odpírati, jako nějaké okovy, které člověka svírají a jež nemůže přelomiti. A přece povolání není leč výzva Boží, vnuknutí: ‚Chceš-li, následuj mne‘; a vůle svobodně odpovídá: ‚Ano, chci tě následovati!‘ Když někdo takového volání, častěji opakovaného, neposlouchá, zacpáva si takřka uši, u toho ovšem po čase hlas Boží ustane, a tak může i pravé povolání časem, ovšem k veliké škodě člověka, vymizeti. — Kdo hlasu Božího sice následoval, ale povinností s ním spojených a dobrovolně na se vzatých zanedbává a tak se sám zbavuje milosti svého povolání, ten dříve nebo později se stane křivopřísežníkem a nevěrným svému řeholnímu stavu; a tak povolání, ačkoli pravé, se vlastní vinou ztrácí. — Nevím, zdali tvůj statečný strýc čítal ty seminaristy a řeholníky, kteří, jak pravil, litovali, že od malička si vyvolili řeholní nebo kněžské povolání. Ale kdyby byl raději jako dobrý křesťan obrátil zrak svůj na ty kněze, seminaristy a řeholníky, kteří uprostřed nejsvůdnějších příležitostí a za posměchu mnohých druhů, často i zjevně jsouce pronásledování od svých představených a nemajíce ani možnosti přijímati sv. svátosti, zůstali na vojně věrni svému stavu, poznal by, že počet oněch nevěrných proti těmto dobrým a věrným je velmi malý. Ovšem že musíme, vidouce i tento třeba jen malý počet

padlých, myslí na hroživá slova sv.apoštola Pavla: „Proto, kdo se domnívá, že stojí, hleď, aby nepadl.“

„Tato myšlenka mne naplňuje spásitelnou bázní. A jak se vysvětlí jejich pád?“

„Špatná příležitost třlíbí člověka, ukazujíc jaký jest. Povolání je jako posvátný oheň v duši. Ten však třeba udržovati modlitbou, duchovními cvičeními, věrným zachováváním sv. pravidel. Ti nešťastníci asi dlouho už nedbale užívali těchto prostředků a konečně na vojně při tolika roztržitostech a pokušeních zcela je opomíjeli a tak posvátný oheň uhasl.“

„Je mi velikou útěchou, že věrností v duchovním životě a v zachovávání pravidel může řeholník býti zcela jist, že nezradí nikdy svého povolání.“

„Áno, buď zcela jist, že Pán Bůh řeholníkovi, který se horlivě modlí a pravidla zachovává, dá neomylně milost vytrvalosti v povolání.“

5. *Nástrahy zlého ducha.*

„Nyní, důstojný pane, cítím, jak se mi vše vyjasňuje a všechny pochybnosti mizejí. Pouze jeden ještě mrak mi zastiňuje mysl. Budu moci později odporovati svodům své přirozenosti, já, který jsem ještě nezkusil síly své vůle proti vlnám světa?“

„Rozumím, ještě ti zní v uších jiná slova z kázání

tvého strýce, která mají asi tento smysl: „Nemůže o pravém povolání mluvit leč ten, kdo si nejprve zjednal jistotu, že může odporovati svodům své přirozenosti, a proto musí nejprve poznati svět, po kterém chce šlapati.“

„Přiznávám, důstojný pane, že na první pohled se mi tato slova zdají skutečně pravdivá.“

„Je ovšem pravda, že ta věta předpokládá dvě zásady skutečně správné: a) že povolání skutečně je zároveň také výzvou k boji proti svodům převrácené přirozenosti, b) že dříve než se kdo definitivně věnuje povolání řeholnímu, musí se zkoušeti, zdali bude moci odporovati. Neboť povolání řeholní je povolání k dokonalosti a řeholník musí se vzdáti svobodně i těch rozkoší tělesných, které lidem světským v manželském stavu jsou dovoleny. Toto dobrovolné vzdání děje se sv. sliby a na ty se připravuje v noviciátě, který trvá u jezuitů dvě léta. — Co však v uvedené větě je klamné, je skrytý předpoklad, že se boj proti přirozenosti a odříkání se rozkoší tělesných děje pouze silami přirozenými, bez pomoci nadpřirozené milosti. Ano, často najdeš ve světě lidi, kteří považují ctnost a svatost řeholníka ne za ovoce dlouhého boje s milostí Boží proti vášním vedeného, nýbrž za účinek apatie, přirozené netečnosti nebo skoro tuposti, za autosugesci a náboženský fanatismus. Dokonce jsou i takoví, kteří

pokládají ctnosti řeholníka jenom za pokrytectví, kterým na venek chce zakrýti své hanebné vášně, jež potají ukáží. Bohudík že jsme se nedali proto, abychom od lidí došli cti, do služeb Krista Pána, už před námi a více než my pohaněného a pomlouvaneho! Odlož tedy veškeru házeň; neboť sílu, abys mohl vášním odporovati, nesmíš hledati jen sám v sobě, nýbrž musíš také spoléhati na pomoc Pána, který tě volá.“

„Tato jistá naděje v pomoc Boží mne velmi posiluje! A zdá se mi, že už tím, že mne Pán Bůh volá, také slibuje mi dáti tuto sílu.“

„Zajisté; a už povolání samo je část této nadpřirozené síly. Neboť kdo cítí povolání k životu řeholnímu, má nechuf k radovánkám světským a ty jsou přece něco, co přirozenosti lidské lahodí; tedy taková opačná náklonnost nemůže býti z přirozených sil, nýbrž z nadpřirozené milosti.“

„Mohu tedy bezpečně vstoupiti do Tovaryšstva, třebaže jsem předtím nepoznal světa?“

„Můžeš a děkuj Pánu Bohu a neustávej mu stále děkovati, že tě vedl tak, abys ho nemusil napřed poznati. Ostatně řekni mi, co vlastně rozumíš tím, když říkáš: poznati svět?“

„Představuji si pod tím jménem zlé lidi a vsecky hříchy dohromady: klení, krádeže, nečisté skutky, špatné knihy, zlé kamarády, všecko, co uráží Pána Boha.“

„A tedy něco, čemu se musíme vyhýbati, co mu-

síme šlapati a nenáviděti už při pouhé myšlence na to. Tu přece jsi nemohl být na vahách, že nesmíš napřed takto poznati svět, než se pro Pána Boha rozhodneš? Chápeš, jaký trpký sarkasmus a v pravdě ďábelský úskok je v těch slovech: „Kdo chce svět opustiti a jím pohrdati, musí nejprve se světem žítí.“ Jako by někdo řekl: Chceš býti čistý a umytý? Tedy nejprve se vrz do bláta. Chceš, aby tě oheň nepálil? Tedy nejprve do něho strč ruku! Chceš si zachovat zdraví? Tedy nejprve si hled uhnat nějakou nakažlivou nemoc.“

„Teď chápu, důstojný pane, jak zrádné jsou tyto zásady světa! A nyní vím také, proč mnozí, kteří v mládí měli pravé povolání, později ho pozbyli. Dali se oklamati zásadou, že nejprve musí okusiti světa, než ho opustí.“

„Áno tak to právě bývá. Ovšem takový mladý člověk nevrhne se hned do všeho kalu hříchu. Nejprve se počíná s věcmi zdánlivě nebezpečnými, t. j. se zábavami a divadly, pak již přijdou společnosti volnější, schůzky, při nichž se to, co ještě se považuje za dovolené, snadno už měnívá v příležitost ke zlému, brzy všecky brány smyslů už jsou dokořán otevřeny, takže hřích může vejíti dovnitř. A hřích bohužel skutečně rychle přijde a stává se pánem duše, vše to často před očima shovívavého otce a dobrácké matky. Když srdce je potřísněno, pak se i rozum zakaluje pro zásady víry, které ne-

dají svědomí klidu: to je obyčejná cesta ku pádu u jinochů, kdysi křesťansky vychovaných.“

„Ó modlete se mnoho za mne, milý důstojný pane, abych nepodlehl svodům rozkoší a zábav světských, neboť přiznávám, že jsem k nim také mnohdy cítil velikou náklonnost! Ano, jsou okamžiky, kdy mne to skoro neodolatelně táhne k takovým zábavám a také city náklonnosti k rodičům a příbuzným tak mocně se vzněcují v nitru, že se mi zdá, jako bych neměl síly jim odolati. Není to snad znamení pochybného povolání?“

„Nikterak, milý příteli. Milost povolání není snad nějaký zázračný lék, který by uhasil v tobě veškeré city a všechny dojmy smyslů. Milost povolání neruší přirozenosti, nýbrž ji jenom povznáší. Má sídlo ne ve smyslech, nýbrž ve vyšší části člověka, v rozumu a vůli a proto její síla neměří se citovým nadšením nebo smyslovou útěchou duchovní, kterou ovšem mnozí mladí lidé mají při loučení se světem; ale dá se také úplně sloučiti s bolestí a slzami, které zase jiným, neméně šlechetným, vyluzuje jejich oběť. Jedno ti jenom řeknu. Jakkoli je to veliká oběť, kterou máš přinést, snaž se, abys ji přinesl velkomyslně a zakusíš brzo, že Bůh se nedá štědrosti překonati.“

„Doufám zcela jistě, že se mi to podaří, neboť nyní veškeré moje pochybnosti vymizely; a umiňuji si nyní, že budu k Pánu Bohu vskutku velkomyslným!“

7. *Neodkládej, nýbrž bdi a modli se.*

„Nechť Bůh požehná tvému svatému úmyslu, milý synu, a neposkvrněná Panna, jejímž mateřským rukám svěř brzké uskutečnění své touhy, kéž tě přivede bezpečně do Továryšstva svého božského Syna.“

„Důstojný pane, mám ještě jednu obavu. Předvídám, že se moji rodiče, až poznají moji rozhodnou vůli, vynasnaží, abych aspoň oddálil svůj vstup až po skončeném gymnasiu. Co myslíte, není snad lépe vstoupiti teprve po maturitní zkoušce?“

„Zpravidla se doporučuje vstoupiti lépe hned, jakmile poznáme jasně povolání Boží, abychom tak hlasu Božího hned poslechli a se uchránili nebezpečí, kterých v nynější době je tolik. V mladším věku je také snažší výchova duchovní a vědecká v Továryšstvu. Konečně čím dříve kdo vstoupí, tím spíše stává se účastným nadpřirozených dober a milostí v řádě, kde každý den přináší mnoho pokladů duchovních, proti nimž všechny statky tohoto světa nejsou ničím.“

„Odpusťte, Důstojnosti, že vás přerušuji. Chci býti upřímný a řeknu Vám, proč jsem se Vás na to tázal. Jednoho večera, ještě před nemocí, jsem se právě připravoval na latinu a tu jsem zaslechl něco z hlasitého hovoru, který vedla ve vedlejší světnici nějaká návštěvnice s matkou. Vyrozuměl jsem, že

si přítelkyně matce stěžovala právě také na to, že její syn v šesté třídě vážně pomýšlí státi se řeholníkem, ale přidala: „Je ještě štěstí, že jeho zpovědník měl rozum a řekl mu, že před maturitou nemá na to mysliti.“

„Nuže, co z toho pro tebe následuje? Myslím, že ten zpovědník jednal zcela moudře. Řekl jsem proto, že zpravidla se doporučuje vstoupiti hned, jakmile někdo povolání pozná. Ale předpokládám, že jde o jinocha, který je tělesně už dobře vyvinut, má zdravý a samostatný úsudek, dobře odbyl dosavadní třídy gymnasia a zvláště je vychován v pevných zásadách víry, zvyklý na častější přijímání sv. svátostí, bezúhonných mravů a velmi pilný. A to se zpravidla může říci o těch, kdož konali s prospěchem studia v seminářích a apoštolských školách. Neříkám, že by na veřejných ústavech naprosto nebylo pilných a zbožných studentů, ale ti za svoji mravnost, a hlavně svoje povolání neděkují škole, nýbrž křesťanské výchově v rodině, doplněné družinou anebo nějakým katolickým spolkem, řízeným horlivým a příkladným knězem nebo řeholníkem.“

„Máte pravdu, důstojný pane, a vidím denně na vlastní oči pravdivost těchto slov. Syn té paní, o níž jsem mluvil, jest vskutku členem mariánské družiny, je prvním ve své třídě, ale nejmladší ze všech; je také silně nervosní a slabého zdraví.“

„Tu nahlížíš, že v tomto případě měl zpovědník

rozumný důvod k svému rozhodnutí. Kde jde o nervosního nebo tělesně ještě nedosti vyvinutého člověka, charakteru poněkud nestálého, pak zpovědník právem doporučuje, aby se počkalo ještě s rozhodnutím. Vždyť běží o stav nezměnitelný a proto tu třeba nejprve tělesné i duševní schopnosti ku přijetí povinností, které život řeholní ukládá.“

„A což já, důstojný pane, po Vašem soudu, bych neměl důvodu odkládati se vstupem do řádu, až dokončím gymnasium?“

„Ne, nemáš docela žádného důvodu. O tobě platí slova Ducha sv.: Neodkládej ze dne na den. Hlasu Božího máme následovati, jak praví sv. Tomáš, podle příkladu sv. Petra a sv. Ondřeje, sv. Jakuba, sv. Jana a sv. Matouše, kteří byvše povoláni od Krista Pána hned všecko opustili, a máme pamatovati na těžkou výtku, kterou božský Mistr učinil mladíku v evangeliu, který chtěl otáletí s následováním Krista pro záležitosti rodinné, nikterak nutné: ‚Ty mne následuj, a nech, ať mrtví pohřbívají mrtvé své!‘ Z toho poznáváme, pokračuje sv. Tomáš, že ‚nesmíme tu ztratiti ani sebe menšího okamžiku, i kdyby na nás tisíceré věci naléhaly. Dejme přednost věcem duchovním před věcmi pozemskými, i velmi nutnými.‘ A proto, ať přijdou jakékoliv obtíže, ty zůstaň pevný a vstup

co nejdříve! — Aby ses pak ještě snáze vyhnul každému odkladu, řiď se velemoudrou radou svatého Alfonsa z Liguori, v té věci velmi zkušeného: „Doporučuji, abys povolání své držel v tajnosti, neboť když se takové záležitosti vyjeví, zlý duch nalezne způsob, jak by mohl povolání zmařiti, užívaje tu prostřednictví jiných. Kolik lidí už tak svoje povolání ztratilo! A tak příbuzným a přátelům oznam to teprve tehdy, až se budeš s nimi loučiti před odchodem do noviciátu.

Než při tom všem nedůvěřuj ani ne tak sobě, jako spíše milosti Boží a proto se modli s plnou důvěrou a uvidíš, že se ti dostane hojné síly shůry.“

„A ke komu se mám, důstojný pane, zvláště v modlitbě obracetí o tuto tak žádoucí milost?“

„Jak už jsem řekl, utíkej se zvláště k božskému Srdci Páně, k neblahoslavenější Panně Marii a k sv. Josefu. Víš, že Ježíš přislíbil ctitelům svého Srdce: ‚Požehnáám všechny jejich podniky.‘ Neposkvrněná Matka Boží jest královnou a matkou Tovaryšstva Ježíšova, tolik nás miluje a jistě nás neoslyší. Sv. Josef je zvláštním patronem Tovaryšstva, a jak zkušenost dokazuje, má v nebi velikou moc vyprositi milost ku přemožení všech překážek proti povolání. Ostatně můžeš se doporučovati i jiným svatým, ke kterým máš zvláštní důvěru, zejména též sv. Ignáci, zakladateli řádu je-

suitského, sv. Stanislavu Kostkovi, patronu noviců. Nejvhodnější doba, obdržeti co nejhojnější milosti, je mše sv. a svaté přijímání, a proto bývej často na mši sv. a choď k sv. přijímání velmi často, možno-li i denně!“

„A co mám mimo modlitbu ještě činiti v této době před vstupem do řádu?“

„Kristus Pán sám ti to praví v evangeliu. Kdo chce zvítěziti nad pokušeními a obtížemi, musí připojiti k modlitbě také bdělost. ‚Bděte a modlete se, byste nevešli v pokušení.‘ A doba před vstoupením do řádu bývá dobou pokušení a nebezpečných bojů. ‚Zdá se, že peklo, praví sv. Alfons, nikdy se neozbrojuje tak silně, jako když jde o boj proti povolání řeholnímu.‘ Od té doby, co tě Pán povolal, abys opustil svět, musíš žíti tak, jako bys nebyl už ve světě. A proto, přidává sv. Alfons, je potřeba sebranosti, které nelze dosíci než vzdalováním se radovánek světa. Stačí málo, abychom pozbyli povolání. Den roztržitě zábavy, nějaká poznámka přítele, nějaká neumrtvená bázeň... A proto věnujme tuto dobu modlitbě a přijímání sv. svátostí. Kdo se rozptyluje, uvidí, že přijde o povolání. Svědomí mu bude vytýkati, že hlasu Božího nenásledoval, ale nebude ho následovati. Ó, kolik jich ztra-

tilo povolání pro nedostatek této bdělosti!

Tedy se ozbroj statečností a důvěrou, přáteli milý; zůstaneš-li bdělý a setrváš-li na modlitbě, dostane se ti milosti, abys v úmyslu svém vytrval. Zůstaň též ve spojení s představenými řádu, který tě přijal, aby ses k nim mohl utéci o radu a přemoci mnohé, velmi jemné nástrahy světa a zlého ducha a vyplníti bez odkladu vůli Boha, Stvořitele a Pána svého!

POZNÁMKA:

Kdo cítí v sobě povolání k Tovaryšstvu Ježíšovu, obrať se písemně na některý dům téhož Tovaryšstva a předlož tam svou žádost.

V Čechách má Tovaryšstvo tyto domy:

Dům Tov. Jež. v Praze II., Ječná 2.

Kolej Tov. Jež. v Praze-Bubenči, Bubenečská 299.

Dům Tov. Jež. v Hradci Králové u Panny Marie.

Kolej Tov. Jež. v Bohosudově u Teplic.

Na Moravě:

Kolej Tov. Jež. a apošt. ústav na Velehradě.

Dům Tov. Jež. na Sv. Hostýně.

Ve Slezsku:

Dům Tov. Jež. v Opavě, Sněmovní ul. 2.

Dům Tov. Jež. v Českém Těšíně, Aleje 22.

OBSAH

PRVNÍ DÍL

Řeholní povolání k Továryšstvu Ježíšovu

	Str.
1. Důležitá otázka	5
2. Povolání řeholní	9
3. Povolání k Továryšstvu Ježíšovu	11
4. Podmínky přijetí	15
5. Výchova duchovní	16
6. Výchova vědecká	21
7. Apoštolát před kněžstvím	24
8. Továryšstvo pod zvláštní ochranou B. Srdce Páně	28
9. Štěstí jesuity za života i ve smrti.	30
10. Zvláštní příslibení věčné slávy řeholníkům Továryšstva Ježíšova	33

DRUHÝ DÍL

Jak třeba následovati povolání k Továryšstvu

1. Co má činiti, kdo poznal, že je povolán k To- váryšstvu	38
---	----

	Str.
2. Obtíž, kterou činí rodinná láska	40
3. Proč ne raději světským knězem	48
4. Nebezpečný útok	52
5. Zásady světa	57
6. Nástrahy zlého ducha	61
7. Neodkládat, bdít, modlit se	66

Chceš zasvětit své síly vděčné práci pro Slovaný?

Kristus Pán kdysi předpověděl, že *„bude kdysi jeden ovčinec a jeden pastýř“*. A přece jak daleka je svého splnění tato předpověď a toto vroucí přání božského Srdce! Popatřme jen na národy slovan-ské, kolik je jich mimo ovčinec Kristův! Celé Rusko, Bulharsko, polovina Srbska, celý Balkán.

A na kom závisí splnění tohoto přání? V první řadě ovšem na *tajných úradcích Prozřetelnosti Boží* a na *tajném vanu milosti Boží*. Než i *v rukou lidí* je, aby se zasadili o uskutečnění oné předpovědi Kristovy. Bohužel právě u srdce lidského naráží toto přání božského Srdce na největší obtíže. Je málo ideálních duší, jež by byly ochotny zasvětit své síly této veliké myšlence — spojení všech Slovanů v jedné církvi.

Abý toho snáze bylo dosaženo, zřízen byl na posvátném Velehradě na Moravě „Misijní ústav sv. Cyrila a Metoda“. Přijímá zdravé a nadané hochy ze zbožných rodin a vychovává je v onom duchu skýtá jim příležitost, aby mohli jednou v některém misijním řádě zasvětit své síly onomu velikému dílu — spojení všech Slovanů u jedné víře. Kdo se zajímá o ústav, dopiš si o bližší informace na Kolej Tovařystva Ježíšova na Velehrad. — Také dary na zmíněný účel, který vyžaduje velkých finančních obětí, se vděčně přijímají.

Vytiskl
F. Obzina ve Vyškově
na Moravě